Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
...ДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...21 оной ... гарана | № 41 (16564) | 1984 оной февралиин 17, пятница | Сэн 3 мүнгэн.

НАЙРАМДАЛАЙ, ЗОХЁОН БАЙГУУЛГЫН ЗАМААР

...гай Генеральна секретарь, ...вно Соведэй Президиумэй ...ий Владимирович Андро... баралга — хүндэ гээлтэ ...й, хэдэн миллион совет ... үзэлтэй бухы хүн түрэл... ...дьхэлдэ гүн гүнзэгы уйдхар ...улээ. Коммунис партиин ...үрэнэй гайхамшагта ажал ...тэ патриот, ленинец, эб ... коммунизмын түлөө эсэ... тэмсэлшэ наhа бараа.

...лон гүрэнэй хүдэлмэриин ... тушаалнуудта хүдэлхэдөө, ...в өөрынгөө бухы хүсэ ша... ...дэсэ болон ажабайдалайн... ...хэ дүй дүршэл партиин ...үүлгэдэ, олониитэтэй тэрэ... ...дые бэхижүүлгэдэ, Совет... ...ономическа болон өөрыгөө ...э шадалые бэхижүүлгэдэ ...дай ажабайдалай матери... ...юун бодолой хэм хэмжээ... ...гүй ургалтые хангалгада ... табидаг байhан юм. Со... ...эгэдэлтэ оронуудай олон ...а холбоое хүгжөөлгэдэ ... коммунис болон хүдэл... ...лөөнэй нэгэдэл ба нягта ...үүлгэдэ. өөhэдынгөө эрхэ ...ээ даанги байдалай түлөө ... зүб тэмсэлые дэмжэлгэдэ, ...олон гүрэнэй ленинскэ га... ...ческэ хараа шугамые бэе... ...э ехэ хубитаяа оруу... ...э тэрээндэ орон дотороо... ...нашье айхабтар ехэ нэрэ ...лэл олгоhон байна.

...шуудалай уйдхарта үдэр... ... бата бэхи жагсаал, тэрэ... ...эбдэршэгүй нэгэдэлтэй ...н замаараа — коммунизм ...гын ба эб найрамдалай ... найдамтайгаар дабшахаар ...й ба бэлэн байлга дахинаа ... харагдаа. Коммунистнууд, ...нууд өөhэдынгөө зэргэнүү... ... ленинскэ Центральна Ко... ...й Политбюрое улам бури ..., жагсана. Партиин поли... ...р дэмжэжэ байhан тухай... ...кые бодото дээрэнь хэл... ... бэелүүлхэ өөhэдынгөө ... тухай тэдэ мэдүүлнэ.

...евралиин 13-да боложо үн... Центральна Комитедэй Пленум КПСС-эй ЦК-гай ...кретаряар нүхэр Черненко ...стиновичые — Коммунис ... Совет гүрэнэй гайхамшагта ...шые, ленинскэ түхэлэй хү... болохо Леонид Ильич ...Юрий Владимирович Анд... сэхэ соратнигые hунгаа ...ые манай партии, бухы со... ...д дүүрэнээр дэмжэн угта... ...ет хүнүүд, хилын саанахи ...р Пленумэй шиидхэбэри... ...кэ партиин политикые үр... ...эршэ болоно гэжэ тоолоно. ...жэлүүлэлгэ — холын ойл... ...эрин ажамидаралта, бодото ...рэнэй удхань нэн түрүүн ...гсонгүй, урагшаа дабшалга ...да тээнь бухы түйлаhандаа ...бхы ёhоор тэрэнээ баяжуу...

лан, шиидхэгдээгүй асуудалнуудта, мүнөө үеын болон ерээдүйн гол шухала асуудалнуудта коммунистнуудай, хүдэлмэришэн ангиин, бухы арадай хамтын ухаан бодолые, хүсэ шадалые нэгэдүүлэн, урагшаа дабшаха хэрэг болоно ха юм. Энэмнай бидэ бүгэдэнии ехэ юумэндэ уялгална», — гэжэ, Пленум дээрэ хэлэhэн үгэ дотороо, нүхэр К. У. Черненко тэмдэглэhэн байна.

Пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мүн hүүлдэнь Улаан талмай дээрэ шаналал гашуудалай митинг нээхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь совет обществын ажабайдалда коммунистнуудай партиин түрүү, ударидахы үүргые элеэр харуулhан, тэрэнэй дундаршагүй хүсэнэй ба үндэр ехэ нэрэ хүндын шухалын шухала эшэ үндэhэнүүдые тайлбарилан элирхэйлhэн байна. Партиин XXVI съездын болон КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ талаар бодото ябуулгануудай тодо hонор программые тэрэ найруулаа.

Манай партиин хүсэ шадал гэхэдэ, тэрэнэй нэгэдэл, марксизм-ленинизмда үнэн сэхэ байлга, шалгагдамал ленинскэ гол ёhонууд болон онол аргануудые хүтэлбэри болгон, олониитын зохёохы эдэбхи үүсхэлые хүгжөөхэ ба ударидаха, тэдэнии үзэл сурталай ба эмхидхэлэй талаар нягтаар жагсааха шадабари мүн болоно. Парти партийна хүтэлбэрилгын онол аргануудые hайжаруулха, гүрэнэй аппарадай хүдэлмэриие нгрижуулан hайжаруулха асуудалнуудта айхабтар ехэ анхарал хандуулдаг, партийна комитедүүдэй уялганuудые гүрэнэй болон ажахын зургаануудай зорилгонуудаа тодоор илгаруулхын, тэдэнэй хүдэлмэридэ бэе бэеэ дабтаха ябадалые усадхахын түлөө оролдодог байна.

Манай партиин хүсэ шадал гэхэдэ, олониитэтэй тэрэнэй нягта холбоон, хэдэн миллион ажалшадай эрхэтэн ёhоной эдэбхи үүсхэл, үйлэдбэриин хэрэгүүдтэ, олониитын ажабайдалай гол шухала асуудалнуудта тэдэнэй эзэн ёhоор хандал мүн болоно. Ленинскэ ёhо заншалнуудые бэелүүлэн, коммунистнуудай парти өөрынгөө хараа шугам, өөрынгөө шиидхэбэринүүд болон ябуулгануудые нэн түрүүн хүдэлмэришэн ангиин hанал бодолтой, тэрэнэй социально-политическэ ба ангиин асари ехэ мэдэрэлтэй саг үргэлжэ жэшээлэн шалгадаг байха юм. Хүдэлмэришэдэй дундаhаа, социалис байгуулалтын түрүүшын шатаhаа гараhан үгэдэ анхаралтайгаар хандаха, ажалша хүнүүдтэй зүбшэхэ гээшэ — энэмнай коммунист-хүтэлбэрилэгшын эгээл түрүүшын уялга, доторой эрилтэ болохо ёhотой.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй засбаринуудые удаа дараалан бэелүүлгые парти өөрынгөө түрүүшын, шухала уялга гэжэ мүнөө тоолоно. Энэ Пленум дээрэ ороной социально-экономическа хүгжэлтын hалбаринуудтахи ба... далда олон талын сэгнэлтэ үгтэhэн, абаhан эршээ, зорилгонуудые бодото дээрэнь шиидхэхэ гэhэн ниитын эрмэлзэлые энэ зандань үлөөхэ, экономикые партийна болон гүрэнэй хүтэлбэрилгын хэм хэмжээе хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ, hайн хубилалтануудые эдэбхитэйгээр хүгжөөхэ, тэдэнии улам тогтууритай болгохо гээшэ шухала гээд онсолон тэмдэглэгдэhэн байха юм. Олониитын эдэбхиие, ажалша коллективүүдэй зохёохы ёhоной шэнэ үүсхэлнүүдые гаргалгые, тэдэнэй угтамжын түсэбүүдые, СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтын урда тээ орон доторнай мүнөө дэлгэрhэн ажалай ба политическэ дэбжэлтые али болохоор дэмжэхэ хэрэгтэй.

Олониитын эмхидэл, ушар ёhо мэдэхэ байлга социалис байгуулалтын булюу талануудта, арга боломжонуудта хабаатай байна. Эгээл иимэhээ ёhо гурим болон жаяг журамые бэхижүүлхэ хэрэгтэ манай парти анхаралаа ехээр хандуулна. Энэ хадаа бидэнэртэ үндэhэн шухала, залан сэхэ асуудал болоно, ушарынь гэхэдэ, али бухы hали-були, харюусалгагүй ябадал обществодо материальна ехэ гарза тохёолдуулхаhаа гадна, социальна ба сэдьхэл бодолой горитой хохидол ушаруулдаг байна. Ажалай, үйлэдбэриин, түсэблэлгын, гүрэнэй журамые шангадхаха, социалис хуули ёhые бэхижүүлхэ зорилготойгоор партиин абаhан хэмжээнүүдые бүгэдэ арадай халуунаар hайшаан дэмжэдэгынь гайхалтайшье бэшэл. Тэдэнии бэелүүлгэ экономикодо, ниитын ажабайдалда, хүнүүдэй урма зоригжолдо hайнаар нүлөөлнэ. Гэбэшье бухы юумэн хэгдээгүй байhаниинь элитэ, энэ хэрэгые hуладуулжа болохогүй гэжэ ажабайдал элирхэйлэн харуулна.

Арадай хүсэл зоригые бэелүүлэн, ажалшадай үндэhэн аша туhые тодо хурсаар элирхэйлэн харуулжа, манай парти үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ тухай, ороной экономическа хүгжэлтые хурдадхаха, арадай hуудал байдалые саашадань hайжаруулха тухай айхабтар ехэ анхаралаа хандуулна. Экономическа дэбжэлтын гол шэглэлнүүд — ашаг үрэ түгэсөөр хүгжөөлгэ, эрдэм, техникын түйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэ, Эдеэ хоолой, Элшэ хүсэнэй ба бусад комплексно программануудые бэелүүлгэ, экономико хүтэлбэрилгын гуримые, бухы ажахы эрхилэлгые нарижуулан hайжаруулга тэрэнэй саг үргэлжын анхаралда табигдадаг байна. Хараалагдаhан хэмжээнүүдые бэелүүлгэ партийна организаци бүхэнэй үдэр бүриин хүдэлмэриин гол анхаралда табигдаха ёhотой.

Мүнөө үеын зорилгонуудые шиидхэхэдээ, парти холын хараа түсэбүүдые тодорхойлдог, ерээдүйдэ ехэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула үндэhэ hуури табидаг юм. Шэнэ, арбан хоёрдохи табан жэл үйлэдбэридэ үндэhэн шухала хубилалтануудай эхи табиха, арадай ажахын бухы hалбаринуудые үрэ түгэсөөр хүгжөөлгэдэ шиидхэхы ехэ хубилалтануудай табан жэл болохо ёhотой гэжэ парти тоолоно. Совет обществын экономическа, социальна ба оюун ухаан бодолой хүгжэлтэ дэбжэлтын хоорондохи холбоо барисаае хангаха, шэнэ байдалай хүниие бүрилдүүлэн хүмүүжүүлхэ тухай эсэшэ сусашагүй анхаралаа хандуулха гээшэ юунhээшье шухала удха шанартай. Хүгжэлтэ түгэс социализмые нарижуулан hайжаруулгын ехэ, орёо бүлэг зорилгонуудые зохёон табихадамнай туhалха, тэдэнии шиидхэлгын удаан болзорой тодорхой стратегиие хараалха, манай мүнөөнэй ажал хэрэгүүдэй коммунис ерээдүйн зорилгонуудтай холбоотой байhыень харуулха ёhотой партийна Программые шэнээр редакцилгада бэлдэхэ гээшэ асари ехэ удха шанартай гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет тоолоно.

Мүнөө үеын айхабтар орёо түгшүүрилтэй уласхоорондын байдалда манай парти, Совет гүрэн эб найрамдалые хангахын, бэхижүүлхын, хүн түрэлтэниие ядерна дайнай аюулhаа аршалан хамгаалхын, али алиндань ашатай туhатай уласхоорондын харилсаае үргэдхэхын, гүнзэгырүүлхын тула арга боломжотой бухы юумэ хэнэ. Найдамтай союзнигуудтаяа — социалис хани нэгэдэлтэ аха дүү оронуудтай хамта Советскэ Союз уласхоорондын оршом соо ажал ябуулна. Хүн түрэлтэнэй амгалан тайбан ерээдүй байдалай, хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ совет хүнүүд ангиин талаар олон миллион аха дүүнэртээ, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй олон тоото отрядуудтай эм эмээ ниилүүлэн дабшана. Колониальна дулыданги байдалай гэнжые таhара сохиhон, өөhэдөө бэеэ даагаад хүгжэлгын замда гараhан, илангаяа империализмын ээрхэг түримхэй добтолгонуудта шанга харюу сохилто үгэхэ баатай болодог арадуудтай hанал нэгэтэй байhанаа Соведүүдэй орон мэдүүлнэ. Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбэй гуримаар зэргэ оршон hууха талаар агууехэ Ленинэй захиhан гол ёhондо хэлбэришэгүй үнэнбди. Гэхэтэй хамта, империалис хүсэнүүдэй бодолгүй ябуулгануудта, дэлхэй дээрэ сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүүриие буруу hүргэхэ гэhэн тэдэнэй hэдэлгэнүүдтэ СССР шиидхэхы шанга харюу сохилто үгэнэ. Өөhэдыгөө хамгаалгын хүсэ н адал а бэхижүүлхэ тухай, дай жүрөөдэhэн балмад этэгээдүүдэй хархис ябуулгануудые зайсуулан сараха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдтэй байха тухайда анхарал оролдолго гарганабди.

Агууехэ социалис гүрэн байhан туладаа Советскэ Союз эб найрамдалые хангахын, бэхижүүлхын түлөө арадуудай үмэнэ ехэ харюусалгатай байhанаа гүйсэд мэдэрнэ гэжэ нүхэр К. У. Черненко мэдүүлбэ. Бухы түбинүүдэй гүрэнүүдтэй али алиндань ашатай туhатай, эбэй ёhоной харилсаа тогтоохоор бэлэнбди. Уласхоорондын бухы арсалдаата асуудалнуудые бодомжотой, адли тэгшэ эрхэтэй, бүтэмжэтэй hайн хөөрэлдөөнүүдэй аргаар эбэй ёhоор шиидхэхын түлөө тэмсэнэбди. Уласхоорондын түгшүүрилые бодото хэрэгүүдээрээ hулалруулгада туhалхаар, дэлхэй дээрэ этигэл найдалай оршон байдал тогтоохоор бэлэн байhан бухы гүрэнүүдтэй СССР харилсан ажаллаха юм.

Манай партиин эб найрамдалта залан сэхэ хараа шэглэлые совет арад бүримүhэн дэмжэнэ. hайн hанаатай бухы хүнүүд тэрэниие ойлгоно, hайшаана.

Совет хүнүүд түрэл Коммунис партидаа хизааргүйгөөр этигэдэг, тэрэнэй дотоодын болон гадаадын политикые эдэбхитэйгээр дэмжэдэг юм. Парти энэ этигэл найдалда хүртөө, арад зондо шэн габьяатайгаар алба хэдэг байhаараа тэрэниие батална. Ленинэй зааhан замаар, эрдэм ухаанай үндэhөөр шалгагдаhан эб найрамдалай, зохёон байгуулгын замаар шэнэ илалтанууд тээшэ парти бидэниие хүтэлнэ гэжэ коммунистнууд, манай бухы арад ойлгоно.

(«Правдын» февралиин 16-най түрүү бэшэг).

К. У. ЧЕРНЕНКО Ф. КАСТРОТАЙ хөөрэлдэбэ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненко Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Фидель Кастро Рустай февралиин 15-да уулзаба. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаков болон Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Кубын Республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо К. Р. Родригес хөөрэлдөөндэ хабаадаhан байна.

Ю. В. Андроповой наhа бараhан ушарhаа Кубын коммунистнуудай, бухы арадай үмэнэhөө гүнзэгы сэдьхэлэй шаналал гашуудалаа мэдүүлhэнэйнь түлөө К. У. Черненко Ф. Кастрода үнэн зүрхэнэй баярые хүргэбэ.

Совет-кубын харилсаае саашадань хүгжөөн бэхижүүлгын асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байгаа. Мүнөө үеын уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнуудаар hанамжануудаа мүн лэ халан абалсаба. Американ империализмын ээрхэг түрмхэй ябуулгануудта эрэлхэгээр зүришэн тэмсэдэг Кубын арадтай хэлбэришэгүй hанал нэгэтэй байhанаа совет тала батадхаа.

Хөөрэлдөөн аха дүү ёhоной хани барисаанай, үнэн зүрхэнэй ба үгээ гүйсэд ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

К. У. ЧЕРНЕНКО Д. ОРТЕГЭТЭЙ уулзаа

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненко Никарагуагай Национальна сүлөөрэлгын Сандинис фронтын национальна хүтэлбэриин гэшүүн, Национальна hэргэн хүгжэлгын правительствын хүтэлбэрилхы соведэй координатор Даниэль Ортегэтэй февралиин 15-да уулзаба. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон Никарагуагай гадаадын хэрэгүүдэй министр М. д' Эското уулзалгада хабаадаhан байна.

Ю. В. Андроповой наhа бараhан дээрэhээ Никарагуагай арад зоной, правительствын эльгээhэн шаналал гашуудалые Д. Ортегын дамжуулhанайнь түлөө талархажа байhанаа К. У. Черненко мэдүүлбэ.

Богонихон саг соо hанамжануудаа хэлсэлгын үедэ Түбэй Америкэдэхи байдалда онсо анхарал хандуулагдаба. Энээнтэй дашарамдуулан, шахардуу шанга байдалые улам түгшүүрилтэй болгохо, энэ районой оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха, тэдэнэртэ өөhэдынгөө ёhо гуримуудые баадхаха гэhэн Вашингтоной hанаашалгануудые хоёр тала эрид шууд буруушааhан байгаа. Өөhэдөө өөhэдыгөө тодорхойлхо талаар арад бүхэнэй эрхые хүндэлhэнэй үндэhөөр али бухы асуудалнуудые политическэ аргаар гуримшуулха шухала гэжэ тэмдэглэгдээ.

Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө болон бэеэ дааhан байдалые хамгаалжа байhан Никарагуагай арадай үнэн хэрэгые совет арадай батаар дэмжэжэ байhан тухайда К. У. Черненко мэдүүлбэ.

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагшад А. М. Александров, В. В. Прибытков; Никарагуагай талаhаа — СФНО-гой национальна хүтэлбэриин секретарь Р. Нуньес, Никарагуаhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Х. Суарес хани барисаанай, hаналаа нэгэдэлгын оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөндэ хабаадаhан байна.

(ТАСС).

К. У. ЧЕРНЕНКО ЧЫОНГ ТИНЬТЭЙ хөөрэлдэбэ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненко Вьетнамай Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Чыонг Тиньтэй февралиин 15-да уулзажа хөөрэлдэбэ. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаков хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

Ю. В. Андроповой наhа бараhан ушарhаа гүнзэгы шаналал гашуудалаа мэдүүлhэнэйнь түлөө К. У. Черненко Вьетнамай хүтэлбэрилэгшэдтэ, бухы вьетнам арадта талархажа байhанаа мэдүүлээ.

Марксизм-ленинизмын ба социалис интернационализмын үндэhэ hуури дээрэ КПСС-эй ба КПВ-гэй, совет болон вьетнам арадуудай хани барисаае, харилсаа холбоое бэхижүүлэн хүгжөөхые шиидэнхэй байhанаа hанамжануудаа халан абалсалгын үедэ хоёр тала элирхэйлбэ.

Эб найрамдал болон арадуудай аюулгүй байдалые бэхижүүлхын түлөө тэмсэлээ залан сэхээр үргэлжэлүүлхэ гээшэ уялгамнай болоно гэжэ Советскэ Союз, Вьетнам тоолоно. Ази түбидэхи хани хүршэ ёhоор ажаhуулгые, харилсаа холбоое бэхижүүлхэ, Зүүн-Урда Азиие эб найрамдалай ба тогтууритай hайн байдалай зоно болгохо талаар хүсэлэл оролдолгонуудые гаргаха шухала гэжэ К. У. Черненко, Чыонг Тинь тэмдэглээ.

Уулзалга аха дүү ёhоной хани барисаанай, hанал бодолой ниитэ нэгэн байлгын оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

К. У. ЧЕРНЕНКО Канадын Премьер-Министртэй хөөрэлдэбэ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненко Канадын Премьер-Министр П. Э. Трюдотой февралиин 15-да уулзажа, хөөрэлдэhэн байна. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко уулзалгада хабаадаба.

Ю. В. Андроповой дурасхаалые Канадын правительствын, арадай хүндэлжэ, совет хүтэлбэрилэгшэдтэ талархалаа мэдүүлhэнэйнь түлөө К. У. Черненко П. Э. Трюдодо баяр баясхалан хүргөө.

Дэлхэй дээрэхи байдалай түгшүүрилтэй шахардуу шанга болоhон дээрэhээ hанаагаа зобожо байhанаа хоёр тала мэдүүлбэ. Шахардуу шанга байдалые hуларуулхын, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанда этигэл найдал тогтоохын тула ехэ хүсэлэл оролдолго гаргахаар Советскэ Союзай ба Канадын бэлэн байhые элирхэйлбэ.

Үнэн зүб, адли тэгшэ эрхын үндэhэ hуури дээрэ хэгдэхэ, тодорхой үгэ э ойлголсолгонуудые түйлаха ёhотойгоор бүхы оронуудтай политическэ хөөрэлдөө хэхын түлөө СССР оролдолго гаргана гэжэ совет тала тэмдэглээ.

СССР-эй ба Канадын хоорондохи хоёр талын харилсаае үргэдхэхын, гүнзэгырүүлхын тула бии байгаа арга нөөсэнүүдые хэрэглэхэ хараа бодолтой байhанаа хоёр тала мэдүүлбэ.

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагшад А. М. Александров, В. В. Прибытков; Канадын талаhаа — Канадын МИД-эй таhагай генеральна директор П. Хэнкок, Канадаhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд П. Робертс гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаhан байна.

(ТАСС).

К. У. ЧЕРНЕНКО Б. КАРМАЛЬТАЙ уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненко Ю. В. Андроповые хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсахаяа ерэhэн Афганистанай Арадай-демократическа партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, ДРА-гай Революционно Соведэй Түрүүлэгшэ Б. Кармальтай февралиин 15-да Кремль соо уулзаба. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко хөөрэлдөөндэ хабаадалсаhан байна.

Хани ёhоной, халуун дулаан оршон байдалда хөөрэлдөөн болобо. Совет-афган харилсаанай, мүн Афганистандахи байдал тушаа гол шухала асуудалнуудаар К. У. Черненко, Б. Кармаль hанамжануудаа хубаалдаба.

КПСС-эй ба НДПА-гай, Советскэ Союзай ба Афганистанай хоорондохи заншалта хани харилсаагаар сэдьхэлээ ханажа байhанаа хоёр тала элирхэйлээд, тэдэниие саашадаашье али бухы талаарнь хүгжөөн бэхижүүлхэ хүсэлэнтэй байhанаа мэдүүлээ.

(ТАСС).

...С-эй Центральна Комитедhээ, ...-эй Верховно Соведэй Президиумhээ, ...Р-эй Министрнүүдэй Соведhээ

...КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, ...Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Юрий ...роповой наhа бараhантай дашарамдуулан, ...кануудай Компартинуудай ЦК-нуудhаа, ...үдэй Президиумүүдhээ, Министрнүүдэй ...тийна, совет болон ниитын эмхинүүдhээ, ...й, эмхи зургаануудай, барилгануудай, ...удай ажалша коллективүүдhээ, hуралса...нуудhаа, Совет Арми болон Флодой сэ...ийн ветерануудhаа, Эсэгэ ороноо хамгаал...айнда хабаадагшадhаа, зарим эрхэтэдhээ ...алнууд КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Вер... Президиумдэ болон СССР-эй Министрнүү...hон байгаа.

...аяа ажалшадай аша туhада, коммунизм ...юулhан Коммунис партиин болон Совет ... коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөө...ажал ябуулагша, совет Эхэ ороной дүлэтэ ...мдалай түлөө нугаршагүй тэмсэлшэ Ю. В. ...а бараhан ушарhаа гүнзэгы ехэ шаналал ...ан дотор мэдүүлбэ.

...повой ажал ябуулга КПСС-эй хүтэлбэрил...ы үүргые, Коммунис парти болон совет ...үй бата нэгэдэлые саашадань бэхижүүл...жагсаhан социализмын обществые нарижуу...ын стратегиие хүгжөөлгэтэй, тодорхой, ...лготой, үйлэдбэриие үрэ түгэсөөр хүгжөө...рэнэй ба ажалай журамые шангадхаха, со...удал байдалые hайжаруулха, тэдэниие ...хүмүүжүүлхэ, оронойнгоо өөрыгөө хам...хижүүлхэ, партиин хараалhан Эб найрам...ые бодото дээрэнь бэелүүлхэ асари ехэ ...аhаршагүй холбоотой байгаа гээд шана...үдтэ тэмдэглэгдэнэ.

...пов теори болон политикада, ленинизмдэ ...хэ, КПСС-эй XXVI съездын ба ЦК-гай ...мүүдэй шиидхэбэринүүдые бодото дээ... талаар партиин хүдэлмэридэ ехэ хубитаяа ...льно-экономическа ба соёлой байгуулал...дые шиидхэлгэдэ зохёохы ёhоор, эрдэм ...ор, бодотоор хандаха, партийна органуу...лгые хамтаараа хүтэлбэрилхэ ёhо гури...шагүйгөөр баталдаг, манай hанал бодолдо ... зүрюу харша бухы юумэндэ эбсэшэгүй ...аналал гашуудалнууд соо тэмдэглэгдэнэ.

...роповой наhа бараhан дээрэhээ социалис ...лбэрилэгшэдhээ, ажалшадhаа, коммунис, ... революционно-демократическа парти...үзэлтэй эмхинүүдhээ олон тоото шаналал гашуудал ороhон байгаа. Дэлхэйн олон оронуудай гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонорhоо, ниитын эмхинүүдhээ, эрхэтэдhээ мүн лэ шаналал гашуудалнууд оробо. Юрий Владимирович Андроповой ажал ябуулга эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө Коммунис партиин, Совет гүрэнэй залан сэхэ тэмсэлтэй, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха талаар шэглүүлэгдэhэн шухала үүсхэлнүүдтэй холбоотой байгаа гэжэ тэдэнэр тоолоно. Социалис оронуудай хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбоое хүгжөөн бэхижүүлгэдэ, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлые, жагсаалые бэхижүүлгэдэ, эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даааhан байдалай түлөө арадуудай тэмсэлые дэмжэлгэдэ Ю. В. Андропов ехэ габьяатай байгаа гэжэ аха дүү оронуудай ба Коммунис партинуудай, революционно-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд тэмдэглэнэ.

Юрий Владимирович Андроповой наhа бараhан ушарhаа шаналал гашуудалаа эльгээhэн партийна, совет ба ниитын бухы эмхинүүдтэ, ажалша коллективүүдтэ, Совет Арми болон Флодой сэрэгшэдтэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет үнэн зүрхэнhөө баяр баясхалан хүргэнэ.

Совет арадта тохёолдоhон ехэ гээлтэтэй дашарамдуулан, гадаадын оронуудтахи нүхэдтөө, ханинартаа, социалис оронуудай ажалшадта, аха дүүгэй партинуудта, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлшэдтэ, манай парти болон оронтой hаналаа нэгэдэжэ байhан бухы хүнүүдтэ гүнзэгы сэдьхэлhээ баяр хүргэжэ байhанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет мэдүүлбэ.

Юрий Владимирович Андроповой наhа бараhантай дашарамдуулан, бидэнэй уйдхар гашуудалые хубаалдаhан гүрэнүүдэй ба правительствануудай бухы хүтэлбэрилэгшэдтэ, гүрэнэй болон ниитын ажал ябуулагшадта талархажа байhанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет мэдүүлээ.

Эдэ үдэрнүүдтэ совет хүнүүд Коммунис партияа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые бүри нягтаар тойрон жагсажа, КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ бэшэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые, партиин дотоодын болон гадаадын политикые хани халуунаар, нэгэн hаналтайгаар дэмжэжэ байhанаа мэдүүлээ, тэдэниие бэелүүлхэ хэрэгтэ Юрий Владимирович Андроповой ами наhаяа зорюулhан коммунис уг зорилгонуудай илан мандахын түлөө саашадаашье шэн габьяатайгаар тэмсэхэ хэлбэришэгүй хүсэл эрмэлзэлтэй байhанаа элирхэйлэн харуулба.

...С-эй ...на Комитет | *СССР-эй Верховно Соведэй Президиум* | *СССР-эй Министрнүүдэй Совет*

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

hҮҮЛШЫНГЭЭ ШАТАДА ОРОНХОЙ

Зэдын районой «Мир» колхозой механизаторнууд байгша ондо 70 тракторайнгаа 40-ыень заhабарилха түсэбтэй юм. hүүлэй дүнгөөр тэдэнэр энэ хүдэлмэриеэ эмхитэй hайнаар ябуулжа байнхай.

Колхозой түбэй МТМ-гэй мастерской соо эртэ үглөөнhөө үдэшын харанхы болотор түмэрэй ханхинаан, алха дүшын түерөөн таhалдагүй. Эндэ гурбан отделениhээ асарагдаhан хүсэтэ тракторнууд заhабарилагдажа байна. Мүнөө бүхыдөө 32 трактор бэлэн болгогдобо. Тэрэнэйнь 26-ниинь гэнжэтэ трактор болоно. Үлэгшэ 8 тракторынь эдэ үдэрнүүдтэ заhабарилагдажа дүүргэгдэнхэй юм.

Түс ажахын механизаторнууд хурамхаанайхидай жэшээгээр бухы тракторнуудаа энэ hарын 10 болотор гүйсэд бэлэн болгохоор хараална. К-700 түхэлэй 7 тракторай 6-ниинь заhабарилагдаад байна. Техникэ заhабарилгын үедэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй. hүүлэй дүнгөөр токарь Гомбо Мухолзоев, электро-газо-гагнууршан Сосор Банзаракцаев, тоhо түлишын аппаратура заhабарилагша Чултум Айсуев гэгшэд илажа гараа.

Мүн лэ таряа таридаг, хурьhэ элдүүрилдэг машина, техникые заhабарилга hүүлшынгээ шатада оронхой. Бүхы 47 сеялкэнь бултадаа бэлэн болгогдонхой. Культиваторнууд, плугууд hаядаа заhабарилагдажа дүүрэхэнь.

Эндэ шанарай талаар шанга тэмсэл ябуулагдана. Колхозой ахамад инженер В. И. Дамчеев, МТМ-е даагша З. Ц. Чердонов, механик-шалгагша Б. О. Цыденов гэгшэд заhабарилагдаhан техникые тон наринаар шалган абана.

М. ГАЛСАНОВ,
манай штатнабэшэ корр.

ЛУГОВОДУУДАЙ ЗВЕНОДО

МУХАР-ШЭБЭР. Манай штатнабэшэ корреспондент **В. Ширдармаев нигэжэ дамжуулна:** — Байгша ондо тэжээлэй таримал ургамалнуудай, сабшалангай үбhэ ногоонoй тогтууритай баян ургаса ургуулхын тула шубуу үсхэбэрилдэг «Забайкалец» совхозой механизаторнууд, луговодууд горитойхон бэлэдхэл хэжэ байнхай. Ажахыда үнихэнэй эмхидхэгдэhэн луговомелиоративна онь hожоруулагдамал звеногон гэшүүд тэжээлэй ургамалнуудай таригдаха поли дээрэ наг шэбхэ зөөжэ гаргана. hүүлэй дүнгөөр тэдэнэр 18 мянган тонно наг шэбхэ зөөгөөд байнхай. Энэ жэлдэ ниитынгээ адууhа малда шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ зорилготой луговомелиоративна звеногой механизаторнууд силосэй ургамалнуудай таригдаха полиhоо гектарай дунда зэргээр 110 центнер ногоон эшэ набша суглуулжа абахын тула органическа үтэгжүүлгэ мүнөөшье гаргаhаар юм.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММА — БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

ХОЛЫН ХАРААТАЙГААР

Эдэ үдэрнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он), февралиин (1984 он) Пленумүүдэй, СССР-эй арбадахи зарлалай Верховно Соведэй юһэдэхи сессиин материалнуудые, КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ бэшэ Пленум дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр К. У. Черненкын хэлэһэн үгые манай нэгэдэлэй хүдэлмэришэд гүнзэгы анхаралтайгаар шудалжа, энэ гүрэн түрын удха шанартай политическэ документнүүд дотор үгтэһэн заабари зүбшэлнүүдые, тобшололнуудые бүрин хүсэдөөр дэмжэжэ байһанаа элирхэйлээд, ажал хүдэлмэридөө хүтэлбэри болгон абаа.

Үнгэрһэн жэлдэ манай коллективүүд оронойнгоо Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы һанал бодолоо, арга боломжоо хандуулаа. Нэгэдэлэймнай мэдэлдэ ородог ажахынууд, баазанууд яһала хүгжөө, бэхижээ.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэриин ёһоор орон доторнай үрэ жэмэс болон овощ үйлэдбэрилхэ агропромышленна үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаһан республиканска (областной) үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд бии болгогдоһон юм. Үрэ жэмэс, овощ ургуулдаг аграрно-промышленна комплексын һалбаринууд энэ нэгэдэлэй мэдэлдэ байдаг юм. Иигэжэ тэдэнэр хүдөө ажахын түүхэй эдые ашагтайгаар хэрэглэлгые һайжаруулха, үрэ жэмэсэй, огородой эдеэнэй продукциие үйлэдбэрилхэ, тэрэниие бэлэдхэхэ, буйлуулха, худалдаха, тодорхойгоор хэлэхэдэ, гээлтэ хоролтодо оруулангүй, хэрэглэгшэдэ дамжуулха уялгатай.

«Плодоовощхоз» нэгэдэлэй мүнөөдэрэй гол зорилгонь хадаа городой болон республикын хүн зониие огородой эдеэгээр, хартаабхаар гүйсэд хангаха уялгатай. Овощ, үрэ жэмэс, хартаабха болон бусад хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые тусхай һалбаритай совхозууд, мүн хүдөө ажахын зарим предприятинүүд эрхилдэг.

Энэ талаар нэгэдэлэй совхозууд овощ үйлэдбэрилгые мүнөө үеын эрилтэдэ харюусама болгохын тула тодорхой хэмжээнүүдые хараалаанхай. Үнгэрһэн жэлдэ манай нэгэдэлэйхид 980 гектартаа овощ ургуулаа гэхэ гү, али 1981 онойхидо орходоо 383 гектараар талмайгаа үргэдхөө. Энэнь 39 процентээр дээшээ болоно.

Манай эндэ ургуулагдадаг огородой эдеэнэй 70 процентынь капуста, морхооб хоёр эзэлнэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй хугасаа соо нэгэдэлэй совхозуудта овощ тариха үшөө 281 гектар газар тушаагдаһан байна. Улаан-Үдын районой «Пригородный» совхоздо огородой эдеэ таригдадаг 79 гектар газарые уһалдаг түхеэрэлгэ шэнэлэгдэн һэльбэгдээ. Загарайн районой Онохойн совхозой 200 гаран гектар овощ ургуулдаг талмайе уһалдаг түхеэрэлгэ шэнэлхэ тусхай проект бэлдэгдэнхэй.

Мүнөө хүсэ ехэтэй уһа сасадаг агрегадаар бүхыдөө 590 гектар газар уһалагдана. Эгээл энэ түхеэрэлгэдэ бидэ онсо анхарал хандуулнабди. Һүүлэй үедэ ажахынуудаймнай материально-техническэ бааза бэхижээ, хүдөө ажахын машинануудые олоор абадаг болоо. 1981—1983 онуудай үедэ нэгэдэлэй совхозуудта дүн хамта 66, тэрэ тоодо гэнжэтэ 30, мөөртэй 36 трактор, уһа сасадаг 12 түхеэрэлгэ, огородой эдеэ рассадада таридаг 6 машина, СИП-2,8 түхэлэй овощ һуулгадаг 8 сеялкэ, 10 культиватор, морхооб хуряадаг 4, свёкло суглуулдаг 2 комбайн болон бусад техникэ үгтөө.

Жэлһээ жэлдэ огородой эдеэнэй буртаг үбһэндэ баригдахагүйн тула хорото бодосуудые хэрэглэхэ талаар тодорхой хэмжээн абтажа байнхай. Үнгэрһэн ондо бүхыдөө 671 гектар талмай дээрэ эдэ хорото бодосуудые хэрэглээбди. Онохойн совхозойхид морхооб таридаг 119 гектар талмайе буртаг үбһэнһөө хамгаалхын тула оньһожоруулагдамал хоёр звенодо даалгажа үгэһэн байна. Нэгэ звенонь сута механизатор Владимир Симонович Устинов хүтэлбэрилөө. Тэрэнэй даадаг коллективтэ гурбан механизатор хүдэлһэн байна. Тэдэнэр эдэ хүдэлмэриие һайнаар эрхилһэнэй ашаар 60 гектар талмайн гектар бүриһөө 211 центнер, Гендулай Ибрагимович Габдулинай ударидадаг хоёрдохи звеногойхид 50 гектар газарай гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 162 центнер морхооб тусхай комбайнуудаар хуряажа абаһан байна.

Огородой эдеэ элбэгээр абахын тула агротехникыень һайжаруулха гэжэ оролдонобди. Энэ талаар хэдыдэ, ямар сагта огородоо тарихаб, үрэһыень хэр гүнзэгыдэ һуулгахаб гэхэ мэтые уридшалан элирхэйлдэгбди. Мүн лэ органическа болон минеральна үтэгжүүлгэнүүдые хүсэд хүрэхөөр оруулхые хүсэнэбди. Нёдондо манай ажахынууд овощ тарихадаа, гектар бүридэнь 40—45 тонно органическа, 4 центнер минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа һэн.

Огородоо хубаарилхадаа, мүн лэ сагай уларилые, нютагай эрхэ байдалые анхаралдаа абанабди. Ушар нимэһээ өөрынгөө мэдэлдэ байһан совхозуудта ямар ургамал тарихада ашагтайб гэжэ гүйсэд элирүүлэнхэйбди. Жэшээлхэдэ, «Пригородный» совхоздо ехэнхидээ ногоон ургамал, «Заветы Ильича» совхоздо үгэрсэ, помидор, Онохойн совхоздо эдеэнэй зүйлдэ ородог корнеплод, капуста таригдадаг юм.

Нэгэдэлэй ажахынуудта мүнөө овощ ургуулдаг тусхай һалбаритай 12 бригада, звено хүдэлнэ. Тэрэнэй арбаниинь хамтын подрядай гуримда оронхой. Эдэ коллективүүдые дүршэл шадабаряар баян хүнүүд хүтэлбэрилдэг. Звено, бригада бүхэндэ дунда зэргээр 15—20 хүн ажалладаг, эндэ тусхай совет һунгагданхай. Тус совет коллективдоторойнгоо бүхы хэрэгүүдые шиидхэдэг, һарын гү, али ургасаяа хуряаһанайнгаа һүүлдэ хэндэ хэды шэнээн түлбэри түлэгдэхэб, һайнаар ажаллаһанайнь түлөө хэды зэргэ шан үгтэхэб гэхэ мэтэ шухала асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулдаг байна. Эдэ бригада, звенонуудта бултадаа тогтонижоһон хүнүүд хүдэлдэг юм. Улаан-Үдэ хотын хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ кадрнуудые бэлдэдэг һургуулида овощ ургуулагшадай мэргэжэлыень дээшэлүүлэгшэбди.

1982 ондо Буряадай хүдөө ажахын институдай багшанартай хамта Онохойн совхозой мэргэжэлтэд огородой эдеэ тарихадаа эрдэмтэдэй зууршалһан тусхай севооборот зохёогоод, үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэнээ нэбтэрүүлжэ эхилээ. Иигэжэ тэдэнэр нёдондо яһала баян ургаса хуряажа абаһан байна. Иимэ хүдэлмэри байгша ондо нэгэдэлэй бэшэ ажахынуудта хэгдэхээр хараалагдана.

Нэгэдэлэй байгуулагдаһан сагһаа хойшо, гурбан жэлэй туршада манай нэгэдэлэй совхозууд овощ таридаг талмайгаа нилээд үргэдхөө. Тусхайлбал, нёдондо 1980 онойхиһоо дүрбэ дахин газараа үргэдхэжэ шадаа, иигэжэ огородой эдеэ 7949 тонноор ехые хуряадаг болоо. Онохойн совхоз 1980 онойхидо орходоо үнгэрһэн жэлдэ 10 дахин, «Пригородный» совхоз 3,3 дахин, «Заветы Ильича» ба Шасаргын совхозууд 2 дахин ехээр овощ суглуулжа абаа.

Олохон ажахынууд ямаршье уларилтай жэлдэ тогтууритай баян ургаса хуряана. Жэшээлхэдэ, «Заветы Ильича» совхозой агроном-овощевод Е. Д. Баирбиликтуевагай хүтэлбэрилдэг огородшодой бригада үндэр ургаса абадагаараа республика доторoo суурханхай. Тус коллектив 45 гектар талмайн гектар бүриһөө үнгэрэгшэ гурбан жэлэй хугасаа соо дунда зэргээр 205 центнер огородой эдеэ хуряаһан байхаюм. Онохойн совхозһоо Анна Аносовна Потемкинагай, «Пригородный» совхозһоо Борис Николаевич Кручининай, Михаил Дмитриевич Овчинниковай даадаг звенонууд нёдондо гектар бүриһөө 170—180 центнер капуста хуряагаа. Иимэ түрүүшүүл ажахы бүхэндэ олон байха.

«Пригородный» совхозой теплична комбинадай ажал хэрэгыень онсолон тэмдэглэхээр. Тус коллектив 1983 ондо гүрэндэ 708 тонно овощ худалдаха һаа, дүн хамта 729 тонно огородой эдеэ тушааһан байна. Энэ түйлагдаһан амжалтада овощ ургуулагшад В. П. Астраханцева, Т. П. Никонова, Г. А. Овчинникова, С. В. Григорьева гэгшэд хубитаһуудаа нилээд оруулаа.

Город шадархи совхозуудта промышленна предприяти, организацинууд яһала ехэ туһаламжа үзүүлһэн байна. Эдэнэрэй дундаһаа ЛВРЗ, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй, авиационно, судна бүтээдэг заводууд, «Электромашина» нэгэдэлэй болон бусад городой томо томо коллективүүдые нэрлэжэ болоно.

Гэхэтэй хамта овощ тариха талмайн хэды үргэдхэгдөөшье һаань, мүн бэшэшье хүдэлмэриин ябуулагдажа байбашье, нэгэдэлнай гурбан жэлэй дүнгөөр овощ ургуулха, гүрэндэ тэрэнээ худалдаха түсэбүүдээ дүүргэжэ шадаагүй. «Дружба», Эрхирээгэй, «Ильинкинский» совхозууд овощ муугаар ургуулна. Эдэ ажахынууд ургасаяа дээшэлүүлхэ түрүү онол аргануудые өөһэдтөө хэрэглэжэ шаданагүй. Хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд энэ һалбаридаа анхаралаа үшөө хандуулаадүй байһаар.

Гурбан жэлэй туршада барилгада бүхыдөө 11,5 миллион түхэриг капитальна һомологдо үгтэһэн байна. Энэ хугасаа соо ажахынууднай 11,2 мянган дүрбэлжэн метр гэр, 4,5 мянган квадратна метр хабарай теплицэ, Онохойн совхоздо 1000 тонно овощ хадагалха байра болон бусад объектнүүд тушаагдаа. 1984 ондо Улаан-Үдэдэ 5050 тонно жэмэс болон огородой эдеэ баһаахa бааза ашаглалгада үгтэхэ һэн. Нёдондонһоо эхилжэ «Горплодоовощторг» баазада 2500 тонно үрэ жэмэс болон овощ багтааха холодильник баригдажа байнхай. «Бурятцелинстрой» трестын, «Бурятмежколхоз» нэгэдэлэй барилгын организацинуудай гэмээр барилгада һомологдоһон 1 миллионһоо үлүү мүнгэн хэрэглэгдэнгүй үлэшоо.

Түйлаһан амжалтануудаймнай хажуугаар шиидхэхэ асуудалнууд олон. Байгша ондо овощ ургуулагшадай урда ехэхэн зорилго табигданхай. Эдэнэр бүхыдөө 980 гектар газарай гектар бүриһөө дунда зэргээр 156 центнер овощ суглуулха түсэбтэй. Энэ даабаря амжалтатай дүүргэхын түлөө мүнөөнһөө хабарайнгаа тарилгада бэлдэхэ болонобди. Эртын овощ ургуулдаг үбэлэй, хабарай теплицэнүүдээ саг соонь заһабарилха, хайрсаг, рамануудаа, хушаха материалнуудаа гүйсэд бэлдэхэ, огородой эдеэ ургуулдаг газараа уһалха, гектар бүридэнь 40—45 тонно органическа, 4 центнер минеральна үтэгжүүлгэнүүдые оруулха, овощ тариха, хуряахадаа, хамтын гуримай ёһоор түрүү технологи хэрэглэхэ, бригада, звенонуудай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотойбди. Эдэ бүхы хэмжээнүүдэй амжалтатай бэелүүлэгдэхэдэнь, партиин холын хараа түсэбүүд дүүргэгдэхэ, ажахынуудаймнай экономико улам бэхижэхэ байһаниинь элитэ.

В. МАТХЕЕВ,
республикын «Бурятплодоовощхоз» нэгэдэлэй начальник.

С. АЛЕКСЕЕВ,
тус нэгэдэлэй ахамад агроном.

Үзэл сурталай хүдэлмэриин эдэбхитэд

БАГША, ЭРДЭМТЭ, ПРОПАГАНДИСТ

Владимир Иосифович Затеевэй арадай гэгээрэлдэ бэеэ зорюулһанһаань хойшо дүшэн жэл үнгэрбэ. Тэрэнэй хүмүүжүүлһэн, һургаһан дээдэ эрдэмтэй хүнүүд Буряад оронoймнай һургуули бүхэндэ хүдэлдэг юм. Тэдэнһээ гадна эрдэмтэ нэрэ зэргэтэй болоод, ороной дээдэ болон эрдэм-шэнжэлгын институдуудта амжалтатай ажаллажа байгшадшье олон байха.

Уг гарбалаараа үндэһэн сибиряк, Баргажан голдо багшанарай бүлэдэ түрэһэн В. И. Затеев хэһэн, бүтээһэн хэрэгээрээ республикаһаа гадуураше нэрэ солотой эрдэмтэ болотороо ургаһан намтартай.

Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадаад, удаань М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско университедэй философиин факультедые дүүргэһэн В. И. Затеев 1954 ондо философиин эрдэмэй кандидат болоһон юм. «Капиталис хүгжэлтын шатые гараагүй арадуудай социалис наци болон бүридэлгын онсо шэнжэнүүд (буряад арадай жэшээ дээрэ)» гэжэ диссертациинь мэргэжэлтэдэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө һэн.

Тэрэнэй «Социалис буряад нациин мүндэлэн бүридэлгэ ба хүгжэн һалбаралга» гэжэ монографинь Буряадай номой хэблэлээр 1961 ондо гараа. Автор тэрэ номдоо догоорoo жэжэхэн арад үндэһэтэнһөө социалис наци болотороо ургаһан буряадуудай түүхэтэ замые дүүргэнөөр харуулха гэжэ һэдэһэн байна. Энэ темые харуулхын тула автор элдэб янзын — түүхын, экономикын, лингвистикын, этнографиин, искусствоведениин — материалнуудта хандаһан байха юм.

1975 ондо тэрэнэй «Социализмдахи национальна харилсаанууд» гэжэ шэнэ монографинь хэблэгдээ һэн. Тэрэ һонирхолтойшье, шухалашье асуудалнуудта зорюулагдаһан. Тэндэнь социализмын эрхэ байдалда национальна харилсаануудай хүгжэлтын жама ёһонууд шэнжэлэгдэжэ, хүгжэлтэ түгэс социализмдахи шэнэ шанар шэнжэнүүдынь харуулагдаһан байна.

Социализмын ба удаа дараалан коммунизмда орожо байһан үедэхи национальна харилсаануудай асуудалнууд, хэнэйшье мэдэһээр, һүүлэй арбаад жэлдэ коммунис байгуулалтын теори болон бодото байдалай талаар шухала асуудалнуудай дунда горитой һуури эзэлдэг болоонхой. Тиимэһээ философууд, социологууд, түүхэшэд, экономистнууд, психологууд, лингвистнүүд болон бусадай анхарал энэ темэ шэнжэлэлгэдэ дэмы хандуулагданагүй. Манай эрдэмтын монографи энэ темэ шэнжэлгэдэ горитой нэмэлтэ оруулалта болоһон байна ха юм.

Нүхэр Затеев научна 90 гаран хүдэлмэри бэшээд байна. Тэрээнһээ гадна тэрэ СССР-эй Наукануудай академиин Философиин институдта бэлдэгдэжэ хэблэгдэһэн, удаань олон хари хэлэн дээрэ оршуулагдаһан научна олохон хүдэлмэриин авторнуудай коллективэй гэшүүн. Тэрэ бүхэсоюзна, вузууд хоорондын болон научна элдэб конференци ба симпозиумуудта хабаадажа, элидхэлнүүд болон мэдээсэлнүүдые хэдэг гээшэ.

Олон жэлэй туршада хэжэ байһан шэнжэлхы хүдэлмэриингөө дүн болгон, тэрэ «Национальна харилсаанууд» гэжэ темээр эрдэмэй докторой диссертаци хамгаалжа, 1980 ондо философиин эрдэмэй докторой, удаань профессорэй нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Профессор В. И. Затеевэй һонирходог научна болон зохёон байгуулхы асуудалнууд олон юм. Тэрэнэй бэшэһэн номууд, брошюра, статья болон рецензинүүд марксистско-ленинскэ философиин хүгжэлтэдэ нилээд ехэ нэмэри оруулалсана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө эрдэмтэ социалис болбосоронги обществын үндэһэ яһатадай хоорондохи харилсаае улам гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ зорилготой байна. Тэрэнэй һаяхан дүүргэһэн «Национальна харилсаанууд. Теори болон методологиин асуудалнууд» гэжэ монографинь «Наука» хэблэлээр гаргагдахаар хараалагданхай. Мүн энэл темээр бэшэгдэһэн удаадахи нэгэ хүдэлмэринь бэлэн болоно байна.

В. И. Затеев гансал философиин асуудалаар һонирхоод байдаг эрдэмтэн бэшэ бшуу. Тэрэмнай Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай философиин кафедрые 20 гаран жэлдэ хүтэлбэрилнэ. Тиигэхэ зуураа марксистско-ленинскэ философёор, философиин түүхэ болон этикээр студентнэртэ лекцинүүдые уншана. Тэрэнэй лекцинүүд эрдэм наукатай холбоотой, партийна удха шэнжэтэй байһанаараа шалгардаг юм. Лекци бүхэндөө тэрэ үнэн зүрхэнһөө оролдон бэлдэжэ, ургажа ябаа залуу багшанарта баян дүй дүршэлөө дамжуулан үгэнэ. Бодото ажабайдалһаа үндэһэтэй, һонирхолтой лекцинүүдынь студентнэрэй анхаралые ехэтэ татадаг.

Владимир Иосифович Затеев марксистско-ленинскэ философиин үзэл сурталые олондо ойлгуулхын тулада шунаалтайгаар, эсэшэ сусашагүйгөөр оролдодог пропагандист гэжэ республика доторoo мэдээжэ гээшэ. Хоёрдохёор, тэрэ ниитын хэрэгтэ тон ехэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. КПСС-эй Буряадай обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшангай методическа соведэй түрүүлэгшын, марксизм-ленинизмын университедэй философи, социологи болон научна коммунизмын кафедрые даагшын, СССР-эй философско бүлгэмэй отделениин Буряадай бюрогой болон совет социологическа ассоциациин түрүүлэгшын орлогшын, «Знание» бүлгэмэй Буряадай эмхиин философиин асуудалнуудаар соведэй түрүүлэгшын үүргэнүүдые дүүргэдэгынь дээрэ хэлээшыемнай элитээр гэршэлнэ. Тэрэ республикынгаа партийно-советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, пропагандистнууд, дээдэ һургуулинуудай багшанарай болон хүдөөгэй ажалшадай урда лекци, элидхэлнүүдые ходо уншадаг байха юм. Мүн радио, телевидениеэршье олондо танил ааб даа.

Хододоо эршэ хүсэ түгэлдэр, бүхы юумэндэ оролдосотойгоор хабаададаг В. И. Затеев оронойнгоо эрдэмтэдтэй, олон тоото һурагшадтаяа үргэлжэ уулзажа, холбоо барисаагаа үргэдхэжэ байдаг заншалтай юм.

Эсэгэ орондоо хамгаалалсаһан энэ эрдэмтэ нүхэрнай гүрэн түрынгөө дээдын шагналнуудта хүртэһэн юм. Харин арадай гэгээрэлэй талаар амжалтатай хүдэлжэ байһаниинь «РСФСР-эй арадай гэгээрэлэй отличник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргээр тэмдэглэгдэнхэй. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар тэрэ нэгэнтэ бэшэ шагнагдаа. Буряадай эрдэм наукын габьяата ажал ябуулагшын үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөөшье һэн.

Эдэ бүгэдэ хадаа Буряадай үзэл сурталай эдэбхитэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн В. И. Затеевэй бүхы ниитын ба педагогическа ажал ябуулгынь гэршэлһэн бодото баримтанууд мүн болоно.

И. ЯРНЕВСКИЙ,
багшанарай институдай доцент.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. И. Затеев.

Электрослесарь Константин Александрович Зимирев Зүүн Сибириин түмэр заман Улаан-Үдын отделениин уһаар ба санитарно-техническэ талаар хангалгын таһагта арбан нэгэдэхи жэлээ хүдэлжэ байна. Энэ хугасаа соо тэрэ өөрынгөө мэргэжэлые һайнаар шудалжа, баян дүршэлтэй болонхой. Уһа бүлэдэг автомат станциин түхеэрэлгэнүүд тэрээндэ даалтагданхай. К. А. Зимирев автомат түхеэрэлгэтэй худагуудые һайнаар хангадаг.

Отделениин коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн үнгэрэгшэ жэлэй социалис мүрысөөндэ уһаар ба санитарно-техническэ талаар хангалгын таһаган коллектив нэгэдэхи, хоёрдохи кварталнуудта илажа гараһан байна. Энэ амжалтадань К. А. Зимиревэй оруулһан хубита бага бэшэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электрослесарь К. А. Зимирев.

М. СУТУРИНАЙ фототекст.

КОММУНИСТ ТУХАЙ хоорооһон

Эдэбхитэйл хүн даа

Валерий Петровичой заводой хүдэлмэриингөөр хүдэлжэ эхилһэн сагһаань хойшо хорин гаран жэл үнгэрбэ. Ажалайнгаа намтарай хуудаһанай эхин мүрые эндэ бэшэжэ захалһан энэ нүхэр мүнөө иигэжэ хөөрэдэг:

— Шэрэм шудхалгын цехтэ хүдэлжэ эхилээ хүмби. Хэхэ ажалниншье баргатайл бэлэй. Хайлуулһан уһан шэнги металлые шанагаар удхажа абаад, хэб руу гоожуулхаш. Шудхалаагайнгаа хүрэжэ, хатуу шэрэм болохолоорнь хэб сооһоо абажа хаяад, тэрэ шэнгэн «уһаяа» баһал хэб руугаа гоожуулхаш. Иимэл хүдэлмэриин үдэр бүхэндэ үргэлжэлхэ. Тиимэ үншье эндэ ажаллаагүйб даа. Удангүй Совет Армиин уялгата албанда татагдаһан байнаб. Болзороо дүүргэмсэрээ һөөргөө заводтоо ерэжэ, вагонно-кузовной цехтэ хүдэлмэрилжэ эхилбэб. Табан жэлэй туршада шэрдэгшэдэй бригадираар хүдэлэгдөө. Хэдэг ажалнай мэдээжэ ааб даа. Һүүлээрнь аккумуляторщик болооб. Энэл мэргэжэлээрээ мүнөөшье ажалланаб.

В. П. Михайлов ажалша бэрхэ, урагшаа сэдьхэлтэй, хамтын хэрэгтэ хам оролсодог байһаараа олоной магтаалда ходо хүртэдэг хүдэлмэриншэн. КПСС-эй гэшүүндэ абтаһаар арбан жэл болошобо. Партида ороһонһоо хойшо тэрэнэй ниитын ажал ябуулга улам эдэбхижэбэ. Али олон харюусалгатай партийна даабари дүүргэхэ ушарай гарадаг байһаниинь элитэ ааб даа. Долоодохёо Железнодорожно районой Соведэй депутадаар һунгагданхай. Вагонно-кузовной цехэй партийна эхин организациин секретаряар гурбан жэлэй туршада хүдэлһэн байна. Мүнөө тус бюрогой секретариин орлогшо.

Тиимэһээ тэрэнэй ниитын хүдэлмэридэ забһар болоо гэжэ огто байдаггүй юм. Пропагандистнарай, агитаторнуудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ, коммунистнуудай политическэ һуралсал эмхидхэхэ, депутадайнгаа уялга дүүргэхэ гэхэшэлэн бэелүүлхэ зайлашагүй асуудалнууд олон.

Коммунист В. П. Михайлов Ажалай Алдар Солын III шатын орденоор, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан габьяатай.

М. ФЕДОРОВ.

АМЖАЛТА ТҮГЭС АЛХАМААР

УЛААН-ҮДЫН ЛЕНИНСКЭ КОМСОМОЛОЙ НЭРЭМЖЭТЭ НАРИН СЭМБЫН КОМБИНАДАЙ КОЛЛЕКТИВЭЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он), декабриин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партиин мүнөө үеын экономическа политикын асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андроповой заха заабаринуудые хүтэлбэри болгон, совет арадай ажаһуудалые саашадань һайжаруулха талаар партиин табиһан программые бэелүүлгэдэ хубитаяа оруулхые оролдон, Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай коллектив 1984 ондо иимэ социалис уялганудые абана:

Үйлэдбэриингөө нөөсэ арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэһэнэй ба ажалаа наряар эмхидхэһэнэй ашаар продукци гаргалгынгаа түсэб декабриин 30-да сүм дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 500 мянган түхэригэй продукци худалдаха.

Үйлэдбэриин хүшэр ажалые автоматизацилха.

Продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулһанай ашаар 250 мянган түхэриг нэмэлтэ сэбэр олзо абаха.

Үнэтэ үүсхэлнүүдые дэлгэрүүлхэ гэбэл:

— Бүд нэхэгшэ Т. А. Кондратьевагай гаргаһан «Түсэбтэ табан жэлэй 3,5 жэлэй даабариие — СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэр болотор» гэһэн;

В. Ф. Дмитриевагай толгойлдог угаагдаагүй нооһо сэбэрлэгшэдэй гаргаһан «1984 оной 1-дэхи кварталай түсэб — СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэр болотор» гэһэн;

— Москалевагай ударидадаг нооһо илгагшадай комсомол-залуушуулай бригадын гаргаһан «1984 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые — Буряадай комсомолой 60 жэлэй ойдо» гэһэн үүсхэлые комсомол-залуушуулай бригадануудта тарааха.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха хэмжээнүүдые бэелүүлхэ гэбэл:

— технологическа 37 түхеэрэлгэ тодхохо,

— технологическа 86 түхеэрэлгэ һэльбэн шэнэлхэ.

Участогуудтахи үйлэдбэриин процессүүдые:

— техническэ һэеы даралга дээрэ;

— нооһо зөөлгэ дээрэ;

— нооһо ашаалалгада;

— шэрүүн бүд сэбэрлэлгэдэ;

— нооһо илгалга дээрэ оньһожоруулха.

Бүхыдөө 127,5 мянган түхэригэй экономическа ашаг олзотой уралан нарижуулгын 300 мэдүүлгэ-дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ.

Продукциин шанар һайжаруулха ба ассортиментые үргэдхэхэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэ гэбэл;

— шанарай эрхим сэгнэлтэдэ хүрэмэ, мүнөө үеын моододо харюусама 4 янзын бүд гаргаха;

— нэхэн гаргадаг бүдэйнгөө 45 процентын үнгые һайжаруулан шэнэлхэ;

Кадрнуудые һургаха, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ талаар таһалгарагүй хүдэлмэри ябуулжа:

— гол мэргэжэлэй 200 хүдэлмэришэдые түрүү онол аргада һургаха.

— 500 хүнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ;

— 120 шэнэ хүдэлмэришэдые бэлдэхэ;

— 30 хүндэ хоёрдохи мэргэжэл олгохо;

— 75 хүниие хүдэлмэришэн залуушуулай һургуулида һургаха;

— 110 хүниие дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудта һургаха.

Ажалай ба үйлэдбэриин журам шангадхаха, хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ талаар ажалша коллективэй үүргэ эрид дээшэлүүлжэ, хүдэлмэришэдэй ажалһаа гараха ушарые 0,5 процентээр хорооохо.

Ажалай эмхидхэл һайжаруулжа, тэрэнэй үндэр бүтээсэ түйлахын тула бригадна гурим үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, энэ гуримые саашадань нарижуулха.

Алмалта, арьбалалтын гурим наринаар сахижа, 74 мянган түхэригэй материальна нөөсэ алмаха, тэрэ тоодо:

— нооһоной холисо—3 тонно;

— утаһа 1,5 тонно;

— электрын элшэ хүсэ — 100 мянган киловатт-час,

— дулаанай элшэ—3000 гекалори;

— уһа—25 мянган кубометр;

— барилгын материал —9 мянган түхэригтэ, алмагдаһан материалаар 6 мянган метр бүд нэхэхэ

Хүдэлмэришэдэй һуудал байдалые һайжаруулхын тула иимэ хэмжээнүүдые абаха:

—80 квартиратай байрын гэр ба бага бүлэтэй айлай байха 75 квартира ашаглалгада үгэхэ;

—предприяти дээрээ поликлиникэ ба магазин нээхэ;

—предприятиингаа болон байрын гэрнүүдэй хоорондохи талмайе болбосон түхэлтэй болгохо:

— 500 модо, 1500 һөөг, 150 мянган сэсэг һуулгаха;

Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсан, Худанай совхоздо дүрбэн байрын гэр барижа, шефтээ абаһан колхоздоо 20 гектар хартаабха малтаха, түл абалгын, үбһэ хуряалгын үедэ хүдэлмэришэдые эльгээжэ туһалха.

Акимовай нэрэмжэтэ Купавинска нарин сэмбын фабрикын, Шэтын камвольно-сэмбын комбинадай ба оёдолой промышленностиин предприятинуудтай социалис мүрысөөгөө үргэлжэлүүлхэ.

Энэ уялганууд комбинадай коллективэй хамтын суглаан дээрэ батапагдаба.

Буряадай Залуушуул

Газетын 60 жэлэй ойдо

…молой обкомой хүдэлмэрилэгшэд туһалалсадаг байгаа. Бүхыдөө 20 хуудаһан гараһан юм.

Залуу республикын комсомол түргэнөөр ургажа, бэхижэжэ эхилээ. Тэрээндэ ород ба буряад хэлэн дээрэ гарадаг газетэ хэрэгтэй болоо һэн. 1924 оной түгэсэхэ багаар Буряад-Монголой комсомолой организациин болон газетын хүдэлмэри тухай РКСМ-эй Центральна Комитедтэ губкомой нэгэдэхи секретарь Николай Кузьянай, газетын редактор А. Антоновой бэшэһэн тоосоон соо тэрээн тухай хэлэгдэнэ.

1925 оной январиин 18-да республикымнай комсомолшуудай түрүүшын бэеэ даанги газетэ ород хэлэн дээрэ барлагдан гараа һэн. Тэрэнэй тираж 120 хэһэг байһан юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түрүүшын үдэрһөө газетын гол темэнь совет арадай баатарлиг тэмсэл болоо һэн. Редакциин хүдэлмэрилэгшэд Федор Савицкий, поэт Константин Брянский, уран зохёолшо Никифор Рыбко гэгшэд фронт ошоо. Залуушуулай газетын хүдэлмэрилэгшэд Федор Савицкий Константин Брянский хоёр Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө амиа наһаа үгөө. Тэдэнэр түбэй газетэнүүдэй корреспондентнүүдээр хүдэлһэн юм.

1951 ондо газетын редактораар Никифор Рыбко, хүдэлмэрилэгшэнь уран зохёолшо Михаил Степанов байһан. 1959 оной эхинһээ «Буряад-Монголой комсомолец», «Буряадай залуушуул» гэжэ нэрэтэй болоһон юм.

60 жэлэй саада тээ хэблэгдэжэ эхилһэн ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой орган мүнөө хэдэн мянган залуу уншагшадай зам заагша, хани нүхэр болонхой. Тэрэнэй гол геройнууд хэд бэ гэбэл — БАМ баригшад СССР-эй Эдеэ хоолой программа бэелүүлжэ байгаа залуушуул, судна баригшад, түмэр замшад, геологууд болон бусад.

Партиингаа XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй гүнзэгы удхые, тэдэниие шэнэ амжалтануудта элсүүлхэ, залуушуулда ойлгуулха талаар газетэ ехэ хүдэлмэри ябуулна. «Пропагандист, шамда», «Совет хүнэй ажабайдал», «Шинии ажабайдалай ёһо гурим» гэхэ мэтэ ниитэ гаршаг доро һонирхолтой материалнууд толилогдоно. Залуушуулай дунда ябуулагдажа байгаа үзэл сурталай, пропагандистска хүдэлмэриин хэмжээ дээшэлүүлхэ зорилготойгоор газетэдэ шэнэ «Аргумент» гэжэ гаршаг бии болгогдоо.

Пропагандистска материалнуудай уншагшадта ойлгосотой болгохо талаар бодото хэмжээнүүд абтана. «Хамта хүдэлдэг нүхэр тухайгаа хөөрэхэм», «Анхарагты: дүршэл» гэхэ мэтэ гаршаг доро бэшэгдэһэн хөөрөөн, асуудал ба харюунууд толилогдоно.

Газетын редакци уншагшадтай нягта холбоотой, олоной хабаадалгатайгаар «түхеэрэн стол», дискусси, уншагшадай летучка гэхэ мэтэ һонирхолтой хэмжээнүүдые үнгэргэнэ. Комсомолой пропагандистнууд, БАМ-ай Буряадай участогай комсомол-залуушуулай бригадирнууд, хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалга дээрэ хүдэлжэ байһан залуу хүдэлмэрилэгшэд газетын хуудаһануудта өөрынгөө ажал хүдэлмэри тухай хөөрэдэг, элдэб орёо асуудалнуудые табидаг байха юм.

«Гансал хүдэлмэришэн ба таряашадтай хамта ажал хэбэл, ёһотой коммунист болохо» гэжэ Ленин багшын заабарие газетэ хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын түлөө оролдоно, хүбүүд, басагадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ анхаралаа саг үргэлжэ хандуулна. Залуушуулай гараһан эдэбхи, үүсхэл газетын хуудаһануудта халуунаар дэмжэгдэнэ, хэжэ бүтээжэ байһан ажал хэрэгынь үргэнөөр харуулагдана.

Залуушуулай зали бадаруулгада социалис мүрысөөнэй үүргэ угаа ехэ гээшэ. Комсомолой организацинуудай тэрэниие ямараар хүтэлбэрилдэгые, түрүүшүүлэй дүй дүршэл газетэ ходо, дэлгэрэнгыгээр харуулна. «Үүсхэл гаргагшад, хэрэгтнай хэр бэ?» гэһэн ниитэ гаршаг доро һонирхолтой материалнууд толилогдоно. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй районой Саянай совхозой Могой-Горхоной комсомол-залуушуулай фермын үүсхэлээр ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, социалис мүрысөө эмхидхэхэ, һаалишадай байдал һайжаруулха асуудалаар газетэдэмнай ехэ хөөрэлдөөн болоо һэн. БАМ-ай Буряадай участогые хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдээр Улаан-Үдын ЗММК-гай ямараар хангадагые газетэ хиналта доро абаһан юм. Заводой комсомолой комитет хүүргэ баригшадые тиимэ хэрэгсэлнүүдээр таһалгаряагүй хангахабди гэһэн уялга абаа һэн. Тиин участогай хүүргэнүүд саг болзортоо ашаглалгада үгтөө. Газетэ Хориин, Хэжэнгын районуудай залуу хонишодой хоорондо социалис мүрысөө эмхидхээд, тэрэнэй ябасые ходо харуулжа байгаа.

Ажал хүдэлмэреэ һулаар эмхидхэдэг, социалис мүрысөө мүртэй һайнаар хүтэлбэрилдэггүй комсомолой комитедүүд газетын анхаралһаа баһал гарадаггүй. Улаан-Үдэ хотын ВЛКСМ-эй Советскэ райком «Туяана» гэжэ оёдолой нэгэдэлдэ ба горпромторгдо комплексно бригадануудые бии болгохо гэжэ шиидээд, тэрэнээ хэрэгтэнь хүргэнгүй орхёо һэн. Тэрэнииень газетэ хурсаар шүүмжэлээ.

«Худөө нютагуудай намтар хэн үргэлжэлүүлхэб» гэһэн ниитэ гаршаг газетымнай шухала гаршагуудай нэгэн юм. Эндэ ургажа ябаа залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, худөө нютагуудай экономико, соёл культура хүгжөөхэ, СССР-эй Эдеэ хоолой программэ бэелүүлгэ ба залуушуул гэхэ мэтэ асуудалнуудаар материалнууд толилогдоно. Түнхэнэй, Сэлэнгын, Бэшүүрэй районуудай ажахынуудта боложо байгаа хубилалтанууд үргэнөөр харуулагдаа. ВЛКСМ-эй райкомуудай, комсомолой организацинуудай секретарьнар газетэдэмнай ходо бэшэжэ ябадаг. ВЛКСМ-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой секретарь И. Миронов, ВЛКСМ-эй Бэшүүрэй райкомой секретарь А. Алексеев болон бусад нүхэд газетымнай ёһотой штатнабэшэ корреспондентнүүд болонхой.

Республикымнай залуушуулай газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэд, залуу корреспондентнүүд, бүхы уншагшад совет хэблэлэй урда партиин табиһан зорилгонуудые дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулхаар бэлэн байһанаа мэдүүлэн, газетынгаа 60 жэлэй ой тэмдэглэжэ байна.

А. СОТНИКОВ,
«Буряадай залуушуул» газетын редактор.

ХОДОДОО ЗАЛУУ

УУЛЗАЛГА УЛАМ ОЙРТОНО

Түрүүшын поездын Таксимо станци хүрэхэ ерэхэдэ, Байгал-Амарай түмэр замай барилгашад замайнгаа эсэстэ нилээд дүтэлшөө бэлэйэ. 1984 оной октябриин 29-дэ, Ленинскэ комсомолой түрэлтэн үдэр, БАМ-ай рельснүүд Шэтын областиин Куанда шадар нийлэхэ юм. XX зуун жэлэй гайхамшаг замые бариха гэжэ 1974 ондо Баруун болон Түбэй участогуудта бүүгшэдэй бэе бэетэй уулзажа, хоёр газарта хубаһан һүлдэ тэмдэг түлхүүрээ нэгэдүүлхэ сагынь үдэрһөө үдэртэ дүтэлжэ байна ха юм. «Буряадай комсомолец» отрядай командир, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын 670-дахи СМП-гэй бригадир **Лев Бороев** отрядайнгаа энэ уйлэ хэрэгтэ бэлэдхэжэ байһан тухай иигэжэ хөөрэнэ:

— «Буряадай комсомолец» гэжэ отряд байгуулагдаһаар 3,5 жэл үнгэрбэ. Тэрэнэй намтарайнь хуудаһануудта хүшэр шанга хүдэлмэриин үдэрнүүд үлхөөтэй. Десантын бүүһэнэй һүүлээр лэ гансата Таксимо поселогоо түхеэржэ эхилһэнэмнэй саяхан һанагдана. Тиигээд ЛЭП 220-ной болон замай гол харгын самсаалнууд сабшагдажа захалаа һэн. 1983 оной декабриин 25-да манай СМП-гэй коллектив 597-дохи СМП-һээ рельснүүдые татаха эстафетэ халан абаа һэмди. Тиихэдэ Ленинскэ комсомолой шангай лауреат Александр Бондаренкын зам татажа ябаһан эршэнь жаахашье удааруулахагүй гэжэ хэлсээд, тэрэнэйдэ хүрэхын тула аһан шадалаараа оролдонобди. Комсомол-залуушуулайн түрүү бригаданууд габшагай ажалда бидэндэ шэнэ хүсэ этигэл түрүүлнэ. Нэгэ жэшээ дурдая. Отрядай комиссар Михаил Кокоринай хүтэлбэридэг дэрхэшүүлэй бригада намар поселогоой дунда һургуулиин барилга дээрэ үнгэрхэдөө гурбан халаанда пуража байгаа. Тиихэдэнь кокоринойхид тэрэниие габшагай барилга гэжэ соносхоод, болзорһоонь урид, декабриин 21-дэ, һургуулияа ашаглалгада оруулаа һэн.

Эгээ мүнөө бидэнэр уһанай соргонуудые татаха түхеэрэлгэ түргэнөөр хэхэ зорилготой байнабди. Гэбэшье бүхы юумэн гансал бидэнһээ дулдыдаха бэшэ юм. Хэмэл түхеэрэлгэнүүдэй звенонуудые эльгээдэг предприятинуудаймнай коллективүүд мүн лэ ехэ харюусалгатай байха гээшэ. Социалис мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ хүдэлмэришэдэй эстафетын ёһо гүримые баримталха тухай БАМ-ай Буряадай участогай һайн заншалай үндэһөөр, бидэнэр түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг Тучковско болон Уярска заводуудай комсомолойхидтой залуушуултай харилсаа холбоо байгуулха хүсэлтэйбди. Тиихэдэ саашадаашье нэгэ янза эршэ дэлсэтэйгээр хүдэлхэ, таһалгаряагүйгөөр соргонуудые хангаха гэжэ найданабди.

Зүүн талаһаа дүтэлжэ ябаһан бэрилгашадтай уулзалга бидэнэй урда орёо хүндэ зорилго табина. Юундэб гэхэдэ, хэрээлэгдэһэн ёһоор, булад зам таталгамай июнин 30-да Витимэй эрье хүрөөд байха ёһотой. Харин тэрэ участогые хүшэрхэн байха.

«Республикынгаа ойн баярһаа—Буряадай комсомолой 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ габшагай ажалай вахтада отрядаараа жагсаха зуураа тэрэ болотор Витимые заабол гаталхабди, гэжэ мэдүүлбэ. Энэмнай бидэнэй комсомолойнгоо ойн баярта зорюулһан бэлэг болоно.

Модо унагаашадынай эдэ үдэрнүүдтэ мэргэжэлээ нэгэлхэнь [illegible]. Ушарынь гэхэдэ, рельснүүдые табиха дүршэлтэй болохын тула А. Бондаренкын монтёрнуудтай саг зуурдаар хүдэлхэнь гээшэ. Энээнһээ урда тээ Ленинскэ комсомолой шангай лауреат Вячеслав Бритиковэй бригадада дүршэһэн байнабди. Эдэ бүгэдын ашаар Таксимо станциин харгы замай ажалые үргэдхэхэ, хэрэгнүүдэйнь зэһэн тэгшэлхэ үүргэтэй прорабска дүрбэдэхи участок 670-дахи СМП-дэ эмхидхэхэ гэжэ шиидээбди. Энээнэй бэелүүлхын, шэнэ мэргэжэлээ түргэн шудалхын, уулзалгада горитой хубитаяа оруулхын тула хүсэ шадалаа гамнанагүйбди.

ЗОХЁОХЫ АЖАЛАЙ АРЮУХАН ЭХИН

Түрүүшын табан жэлэй хүлгөөтэ үеын уряануудаар газетын нюурнууд аржынхай һэн. Уужомоо мэдээжэ журналистнууд, уран зохёолшод болон ургаһан Ольга Серова, Федор Ушнаев, Олег Березков, Константин Брянский, Федор Савицкий, Михаил Степанов, Никифор Рыбко, Константин Балдаев гэгшэд эгээл тэрэ үезэр «Буряадай залуушуулда» хүдэлхэеэ ерэһэн юм.

Дайнай һүүлээрхи жэлнүүдэй номернууд Н. Рыбко М. Степанов хоёрой эдэбхи үүсхэлһээ үндэһэтэй бэлэй.

Хүдэлмэрилэгшэдэйнгөө зохёохы шэнжэтэй ажалай хүсөөр, партийно-совет хэблэлэй баян дүй дүршэлдэ түшэглэн, залуушуулай газетэ өөрын нюуртай боложо шадаһан юм. «Буряадай залуушуулай» 1950 — 1960 онуудта коллективэй дундаһаа бэлиг шадабари түгэлдэр олон журналист гараһан түүхэтэй. Мүнөө үедэ нэрэ солотой болоод ябаһан журналистнууд, поэдүүд болон уран зохёолшодой ургэн замайнь э х и н «Буряадай залуушуул» газетэ болоно.

С. ОЧИРОВА.

Кабанскын районой Хандалын совхозой залуу механизатор Николай Калашниковай ажалай намтар һаял эхилжэ ябана гэн гэһээ тэрэмнай ВЛКСМ-эй XIX съездын делегат болоһон, таряа хуряалга дээрэ эрхим амжалта туйлаһанайнгаа түлөө районой чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Совхозой комсомольско организацине ударидагша, совхозой нэгэдэхи отделениин парторганизациин секретариин орлогшо Н. Калашников ниитын ажалда эдэбхитэй юм. Тэрэ мүнөө СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэнхэй.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ—ГАЗЕТЫН ХУУДАҺАНДА

ТОКАРЬ СЕРГЕЙ СОБАШНИКОВАЙ ажалайнь намтар үшөөл богонихон юм. Тэрэ 1981 ондо армиин албанһаа бусажа ерэһээр, Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй локомотивно-мөөрэй цехтэ хүдэлжэ эхилээ. Зүгөөр хэжэ байһан ажалдаа үнэнхэ зүрхэнһөө шунажа ороһон хүндэ мэргэжэлэйнгээ үндэрые түйлахадань үнгэрһэн гурбан жэлынь бардам хүрэхэ саг байшоо. Энэ хугасаа соо гурбан станок, тэрэ тоодо электроникоор гүйсэд хангагдаһан «Рафомет» хэгдэһэн байна. Сергейн халаанайнгаа даабарие 115—120 процент дүүргэхэнь заншалта болоо һэн.

Сергей ниитынишье хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаададаг. Тэрэ цехэйнгээ комсомольско бюрогой гэшүүн, арадай депутадуудай районно Советэй депутат юм. Энэ залуу хүдэлмэришэнэй ажабайдалда һаяхан баярта уйлэ хэрэг тохёолдобо — цехэйнь коммунистнууд тэрэниие КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: токарь Сергей Собашников.

Республикымнай габьяата артистка, оперо болон балёдэй театрай балерина ТАТЬЯНА ДУДЕЕВАГАЙ зохёохы ажал Буряадай балетнэ искусствын шэнэ үзэгдэл болонхой. Залуу солисткын репертуарта олондо һайн мэдээжэ партинууд ородог. Жэшээлхэдэ, Жизель (Аданай «Жизель» гэжэ балет). Джульетта (Прокофьевой «Бахчисарайский фонтан»). Аисль (Штраусай «Большой вальс») болон бусад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бэлигтэй артистка Татьяна Дудеева.

А. ЧЕПАКИНАЙ фототекст.

Социалис оронуудаар

…ажалай илалтаар февралиин түрүүшын үдэрнүүдые тэмдэглэбэ.

Харгын эгээл хүшэр участогуудай нэгэн — Бебреш мүрэн дээгүүр 125 метр үндэртэ бодхоогдоһон 750 метр утатай виадук ашаглалгада тушаагдаа. Болгарида эгээ түрүүшынхеэ тус участогта 220 тонноһоо дээшэ шэгнүүртэй 600 метрэй түмэр-бетон бахананууд хэрэглэгдэһэн байна. Лазерна приборнуудай туһаламжаар тон наринаар тэдэ тогхоогдоо юм.

Автомобилиин «Хемус» гэжэ харгын барилга хоёр тэһээ — Софи ба Варна хотонуудһаа урда урдаһаа нэгэн доро баригдажа байнхай. Балканай хахад арал дээрэхи энэ ехэ харгын баригдажа дүүрэхэдэ, оронои зарим районуудай экономическа хүгжэлтэ хурдадхагдаха байна.

ЭНГЕЛЬСЫН НЭРЭ ОЛГОГДОБО

БЕРЛИН. Нойбранденбург округто Темплин хото шадар нээгдэһэн профсоюзай элүүржүүлгын шэнэ эмхидэ Фридрих Энгельсын нэрэ олгогдобо. Амаралтын байшан нэгэн доро 1300-һаа дээшэ амарагшадые, харин жэлэй туршада ГДР-эй 28 мянган ажалшадые хүлеэн абаха аргатай юм. 11 дабхар корпусто хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай амархын тула хэрэгтэй бүхы эрхэ байдал байгуулагданхай. Эндэ үхибүүдтэеэ амаржа болохо юм.

Амаралтын байшантые нээлгын баяр ёһолол дээрэ СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ОСНП-тэй түбэй правлениин түрүүлэгшэ Г. Тиш үгэ хэлэхэдээ, ажалшадай амаралтые эмхидхэхэ талаар профсоюзууд ехэ амжалта туйлаа гэжэ тэмдэглээ һэн.

(ТАСС).

ТАСС — АПН
ХИЛЫН СААНАҺАА

ЛЕНИНЭЙ ЗААҺАН ЗАМААР

Коммунис партиин болон Совет гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, дүлэтэ патриот-ленинец, эб найрамдалай ба коммунизмын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ Юрий Владимирович Андроповой дурасхаалые бүхы дэлхэйн олон миллион хүнүүд ёһолон хүндэлбэ. Ю. В. Андроповой дурасхаалда зорюулагдаһан шаналал гашуудалай митингнүүд, суглаанууд социалис хани нэгэдэлтэ оронуудта, бусад гүрэнүүдтэ болоһон байна.

Москвагай Улаан талмай дээрэ болоһон шаналал гашуудалай митинг тухай дамжуулгануудые аха дүү социалис оронуудай радио болон телевидени, бусад гадаадын гүрэнүүдэй телекомпанинууд сэхэ дамжуулһан байгаа. Дэлхэйн информационно агентствэнүүд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненкын, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Д. Ф. Устиновай хэлэһэн үгэнүүдые Москваһаа дамжуулба. Коммунис парти Ленинэй зааһан замаар—эрдэм ухаанай үндэһөөр шалгагдаһан замаар саашадаашье хэлбэришэгүйгөөр дабшаха, энэ замһаа хадуурхагүйбди гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ гээд гадаадын оронуудай олониитын дунда мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд онсолон заана.

Социалис оронуудай партийно-гүрэнэй делегацинууд, дэлхэйн бусад олон гүрэнүүдэй делегацинууд, элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад Ю. В. Андроповые хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсаһан байна гэжэ тэмдэглэнэ.

Советскэ Союз эб найрамдалта политикаяа хэлбэришэгүй үргэлжэлүүлхээр шиидэнхэй байһанаа батална гэжэ гадаадын оронуудай олониитын дунда мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэбэшэ Пленумэй дүнгүүдые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненкын Пленум дээрэ хэлэһэн үгые тайлбарилхадаа тэмдэглэнэ.

Ю. В. Андроповой наһа баралга Советскэ Союзай Коммунис партида, арад зондо, социалис оронуудай арадуудта, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэндэ айхабтар ехэ гээлтэ болобо гэжэ КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ **Фам Ван Донг** Ханойдо болоһон шаналал гашуудалай митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Ю. В. Андропов КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгын хэрэгтэ, хүгжэлтэ түгэс социализмые наринжуулан һайжаруулгын теоретическэ ба бодото шэнэ зорилгонуудые табилгада, совет арадай һуудал байдалые һайжаруулгада, газар дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа, эршэ зоригоо элсүүлэн зорюулһан байгаа.

КПСС-эй ленинскэ дотоодын болон гадаадын политикын уг залгамжалдаг байһые, парти болон совет арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэлые КПСС-эй ЦК-гай Пленум элирхэйлэн харуулба гэжэ ГДР-эй **«Нойсс Дойчланд»** газетэ бэшэнэ. Ю. В. Андроповтой хахасалгын гашуудалта үдэрнүүдтэ КПСС-эй нягта жагсаал үшөө дахин тобойсо харагдаба. К. У. Черненко хадаа КПСС-эй ба Совет гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, бэлигтэй эмхидхэлшэ, марксистско-ленинскэ суртал һургаалнуудые нэбтэрүүлэгшэ, КПСС-эй политикые бодотоор бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ гэжэ ГДР-эй коммунистнууд, ажалшад мэдэдэг юм.

Болгариин **«Работническо дело»**, Чехословакиин **«Руде право»** газетэнүүд, Венгриин **МТИ** гэдэг информационно агентство Ю. В. Андроповые хүдөөлүүлгэ тухай, КПСС-эй ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй эндэ болоһон митинг дээрэ хэлэһэн үгэнүүд тухай дэлгэрэнгыгээр толилно, дамжуулна.

Коммунис байгуулалтын ба эб найрамдалай зам хадаа КПСС-эй политикын эбдэршэгүй бата хараа шэглэл болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненкын КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ хэлэһэн үгэ тодо хурсаар харуулба гэжэ Польшын **«Трибуна люду»** газетэ бэшэнэ. Ю. В. Андроповой хүтэлбэри доро эхилэгдэһэн хүдэлмэрие хамтынгаа хүсэлэл оролдолгонуудаар үргэлжэлүүлхэ, хүгжөөхэ гээшэ тэрэнэй дурасхаалые ёһолон хүндэлэлгэ болохо зэргэтэй.

К. У. Черненкын үгэ баруунай оронуудта уридшалан һануулга мэтээр соностобо гэжэ Югославиин **«Политика экспресс»** газетэ тэмдэглэнэ. Сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүүрие СССР хэзээдэшье буруу һүргүүлхэгүй, өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалаа бэхижүүлхэ юм гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Советскэ Союз Хитадтай харилсаа холбоогоо һайжаруулхые хүсэнэ гэжэ Ю. В. Андропов нэгэнтэ бэшэ мэдүүлдэг һэн гэжэ КНР-эй Гүрэнэй Советэй премьерэй орлогшо **Вань Ли** хэлэбэ. «Бидэ мүн лэ иимэ хүсэлэнтэй байнабди, — гэжэ Вань Ли хэлээ. — Хэдэн зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдэй хэгдэһэнэй ашаар манай хоёр оронои хоорондохи харилсаан һайжараа. Хитад болон Советскэ Союз агууехэ хоёр хүршэнэр болоно. Хоёр оронои арадууд агууехэ арадууд мүн. Хоёр оронои арадуудай хоорондо заншалта хани барисаатай юм. Хэдэ хэдэн ушар шалтагаануудаар хоёр талын харилсаае һайжаруулха замда бэрхэшээл түбэгүүд тохёолдоһон байна. Зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые саашадань үргэлжэлүүлһэнэй ашаар бэрхэшээл түбэгүүд усадхагдажа, хоёр оронои харилсаан һайжарха бэзэ гэжэ найданабди. Энэнь Хитадай ба Советскэ Союзай арадуудай аша туһада харюусаха бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангалгын хэрэгтэ хубита болохо байна».

КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэбэшэ Пленум дээрэ К. У. Черненкые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретаряар һунгаһан тухай мэдээсэлые Хитадай түбэй газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудта толилбо. **«Жэньминь жибао»** К. У. Черненкын намтарые толилһон байха юм.

КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ К. У. Черненкын хэлэһэн үгын текстые **«Нью-Йорк таймс»** газетэ дүүрэнээр толилбо. Уласхоорондын түшүүрилые һулаааруулгада бодото хэрэгүүдээрээ туһалхаар бэлэн байһан оронуудтай Советскэ Союз ажал ябуулгаяа нягта холбоотойгоор бэелүүлхэ юм гэжэ тэрэ мэдүүлээ гээд газетэ тэмдэглэнэ. Советскэ Союз сэрэгэй булюу хүсэтэй болохые оролдоногүй, тэрэ бусад оронуудта өөһэдынгөө дура хүсэлэнгые баадхахагүй, сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүүрие буруу һүргүүлхэгүй юм гэжэ совет хүтэлбэрилэгшэ мэдүүлбэ гээд Американ **АП** гэдэг информационно агентство тэмдэглэнэ.

СССР-эй мүнөөнэй политикын уг залгамжалха байһаниинь, амгалан тайбанаар зэргэ оршон һууха хараа шэглэлынь КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ совет хүтэлбэрилэгшын хэлэһэн үгэ дотор тодоор тэмдэглэгдэбэ гэжэ Японой **«Асахи»** газетэ бэшэнэ.

ДРА-гай РЕВОЛЮЦИОННО СОВЕДЭЙ СЕССИ

КАБУЛ. ДРА-гай Революционно Советэй онсо яаралтай сесси Афганистанай ниислэл хотодо болобо. Гүрэнэй засагай нютагай зургаанууд тухай хуулиие тэрээндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээд, баталһан байна.

НДПА-гай ЦК-гай Генеральна секретарь, ДРА-гай Революционно Советэй Түрүүлэгшэ Б. Кармаль сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Апрелиин революци Афганистанай түүхэдэ шухала шата болоо гэжэ тэмдэглэбэ.

Гүрэнэй засагай шэнэ түхэл шэнжэ Апрелиин революциин политическэ гол туйлалта болоно. Интеллигенциин, гар үйлэдбэришэдэй, аралжаа наймаашадай, шажанай ажал ябуулагшадай дэмжэдэг хүдэлмэришэд болон таряашадай холбоон тэрэнэй үндэһэ һуурида табигдана. Парти болон революционно засаг захиргаан манай аша туһада ажал ябуулна гэжэ арад ойлгоно гээд Б. Кармаль тэмдэглээ. Тиимэһээ олон мянган патриодууд һэшхэлээрээ, эрхэтэн ёһоной уялгаараа революциин туйлалтануудые хамгаалхаяа бодожо, бандидуудта, империализмын ба хархис хүсэнүүдэй хүлһэншэдтэ эсэргүүсэн, эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэнэ гэжэ Б. Кармаль мэдүүлээ.

СОЁЛОЙ ҺОНИН

Зүжэгүүд, зүжэгүүд

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 40 жэлэй ойн угтамжада зорюулагдаһан бүхэсоюзна харалгын программын ёһоор. арадай театрнуудай харалга республикэ доторнай үсэгэлдэр эхилбэ. Нютаг нютагай театрнуудай бэлдэһэн зүжэгүүдые хаража, тушаажа абахала тусхай комиссинууд хүлөө гараһхай.

Захааминай арадай театр А. Дударевай «Богоһо» гэһэн зүжэг бэлдээ. Режиссёрынь — Г. Мункожапова.

Баргажан нютагта арадай театрнууд мүн лэ амжалтатай хүдэлжэ байдаг. Баргажанай арадай театр, жэшээнь, В. Распутинай «Һүүлшын болзор» гэһэн зохёолоор зүжэг бэлдэжэ табиба. Режиссер Л. Оленникова тус зүжэгые найруулан табяа. Тиихэдэ тус районой Баян-Голой арадай театр Ч. Айтматовай «Улаахан пулаадтай уляангирхамни» гэһэн зүжэгые табижа, нютагайнгаа хүнүүдые һонирхуулба. Энэ зүжэгые Д. Ринчинова табяа юм. Зүгөөр ниитэ хүтэлбэрилэгшэнь РСФСР-эй арадай артист С. Будажапов байгаа.

Ахын арадай театр Ц. Шагжинай «Будамшууе» комиссиин анхаралда дурадхахаар шиидэнхэй. Тэрэниие В. Бильтагуров найруулан табиба.

Д. БАСАГАНОВА.

АГИТБРИГАДА АЙЛШАЛНА

Үбэлэй эдэ үдэрнүүдтэ Түнхэнэй районой Толтын соёлой байшангай дэргэдэ «Туяа» гэжэ нэрэтэй агитбригада эмхидхэгдээд, «Восточные Саяны» колхозойнгоо ажалшадта һонирхолтой концерт, наада харуулжа байнхай. Тус агитбригадынхид Хуурай-Һубагай, Таһархайн һү һаалиин фермэнүүдтэ, машинно-тракторна мастерской соо заһабарилга хэжэ байһан механизаторнуудта айлшалаа. Концертыень харагшад тэдэнэртэ ехэ баяр хүргэнэ.

Агитбригадын концертын программада дуунууд болон уран шүлэгүүд оруулагданхай. Энэ программыень агитбригадые хүтэлбэрилэгшэ О. Б. Бузаева болон уран һайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ Т. С. Ангаскиева гэгшэд зохёогоо. Районой агитбригадануудай конкурс-харалгада толтынхид нэгэдэхи һуури эзэлһэн юм.

Тус агитбригадада бүхыдөө арбаад хүн тоологдоно. Эдэнэр ехэнхидээ залуушуул юм. Нэрлэжэ хэлэбэл, колхозой комсомольско организациин секретарь Виктор Бальжанов секретарь, машинистка Валентина Зарбактаева, үхибүүдэй саадай хүдэлмэрилэгшэд Надежда Бузаева, Венера Будаева, арбадахи классай һурагшад Аюур Укоев, Маргарита Манзаева болон бусад агитбригадын эдэбхитэй гэшүүд юм. Дуунуудаа гүйсэдхэхэдэнь, баянист Н. И. Усольцев хүгжэмдэжэ үгэнэ.

Толтын соёлой байшангай дэргэдэхи агитбригадынхид һаяын үдэрнүүдтэ хүршэ «Мир» колхозой ажалшадта концерт харуулхаар хараална. Харюудань тус колхозой агитбригадынхид «Восточные Саяны» колхоздо ерэхэ юм.

В. ТУЛАЕВ,
манай корр.

БОЛБОСОРӨЛГЫН ҮШӨӨ НЭГЭ ЗАМ

Баунтын районой түбэй библиотекэдэ тусхай кружок эмхидхэгдэбэ. Багдаринай интернат дунда һургуулиин 9-дэхи болон 10-дахи классу дай һурагшад библиотечнэ кружогой гэшүүд болоо.

Энэ кружок ямар зорилготойб? Дээдэ болон тусхай дунда һургуулиин ерээдүйн студентнэрые, хүдэлмэришэдые библиотекэдэ хүдэлжэ, каталогуудые, карточкануудые, библиографическа заабаринуудые хэрэглэжэ һургаха зорилго табигдаа. Мүн баһа олон тоото справочнигуудые, энциклопединүүдые хэрэглэн, һайн реферат, элидхэл бэшэжэ һурахада туһатай байха бэшэ гү? Юрэдөө, ном сооһоо өөртөө хэрэгтэй мэдээсэлнүүдые оложо шададаг хүн лэ эрдэмдэ һурадаг ха юм.

Уншагшадые хангалгын таһагые даагша О. А. Аныкова кружогые хүтэлбэрилэн, практическа хэшээлнүүдые үнгэргэнэ. Интернат һургуулиин хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эмхидхэгшэ Н. И. Скосырскаятай хамта кружогой хүдэлмэриин түсэбые тэрэ зохёоһон байна.

Долоон хоног соо нэгэ дахин сугларжа, эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлхын тула хэрэгтэй литературануудые түргэн саг соо, зүбөөр һурагшад оложо һурана.

Эрдэмэй далай хизааргүй. Тэрээн сооһоо хэрэгтэй мэдээсэлые саг соонь оложо һураха гээшэ баһал болбосоролгын үшөө нэгэ жолоо мүн гэжэ кружогто ябадаг һурагшад тобшолол хэнхэй.

Д. ДОНДУКОВА,
библиотекарь.

ИЛАГШАД ТОДОРБО

КЛУБУУДАЙ, библиотекэнүүдэй зүгһөө хүн зониие хангаха талаар 1983 ондо районуудай хоорондо дэлгэрһэн республиканска социалис мүрысөөнэй дүнгые Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, профсоюзуудай областной совет һаяхан хаража үзэбэ.

Клубуудай зүгһөө хүн зониие һайнаар хангаха талаар республиканска социалис мүрысөөндэ **Хэжэнгын район** илаһанда тоологдожо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзуудай областной соведэй дамжуулгын Улаан тугаар тэрэниие шагнаха, клубуудые шэмэглэн түхеэрхэ хэрэгтэ Соёлой министерствын жасаһаа 2000 түхэриг мүнгэ үгэлсэхэ гэһэн тогтоол абтаһан байна.

Тиихэдэ библиотекэнүүдэй зүгһөө хүн зониие хангаха талаар республиканска социалис мүрысөөндэ **Мухар-Шэбэрэй** район т ү р ү ү һуури эзэлжэ, мүн лэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзуудай областной Соведэй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаха болобо. Гадна библиотенүүдые шэмэглэн түхеэрхынь тула Соёлой министерствын жасаһаа 2000 түхэриг үгтэхэ юм.

Ахаһаа Яхад хүрэтэр

Дуу, хатарай «Байгал» ансамбль Эрхүүгэй областиин Усть-Ордагай Буряадай автономито округто гастрольдо ябажа байнхай. Округой ажалшад манай ансамблиин хатар, наадануудые һайшаан угтана гэһэн мэдээсэл абтаһан байна.

Дуу, хатарай «Сэлэнгэ» гэжэ эстрадна бүлэгэйхид республика дотороо нилээн мэдээжэ болоо. Һаяар «Сэлэнгэ», хадата Ахын районой шэрүүн байгаалитай тэмсэн, үбэлжэлгын хаһые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байһан малшадые хангахаар ошохонь.

В. Теняковой хүтэлбэрилдэг хүүгэдэй бүлэг Улаан-Үдын район соогуур ябажа байна. Хүүгэдтэ зорюулагдаһан шэнэ зүжэг бэлдэнхэй.

Л. Теняковагай хүтэлбэрилдэг лекторнүүдэй бүлэт Шэтэ мордобо. 1—3-дахи классуудай һурагшадта зорюулагдаһан программань «Би эжытэеэ зоопарк ошохом» гэжэ нэрэтэй. «Хүгжэмтэ зоопарк» гэһэн программаяа тус бүлэгэйхид 4—7-дохи классай һурагшадта дурадхаха юм. Харин 8—10-дахи классуудта һурадагууд «Түрэл хизаарайм дуунууд» гэһэн программые һонирхохо байха.

«Байгалай ритмүүд» гэһэн эстрадна бүлэг Яхадай АССР-тэ мүнөөдэр наадаяа харуулжа эхилхэ. Эстрадна энэ бүлэгые Буряадай АССР-эй габьяата артист Ю. Мацуков хүтэлбэрилнэ. Мүн Буряадай АССР-эй габьяата артист В. Батуев, артист А. Данзанов болон бусад тус бүлэгтэ ороно.

Тиихэдэ Шэтын лекторнүүдэй бүлэг манай республикада хүдэлмэреэ эхилбэ. Тус бүлэгэй программа мүн лэ һонирхолтой байхаар хүлеэгдэнэ.

Г. КУЛАГИНА,
республикын гүрэнэй филармониин хүдэлмэрилэгшэ.

ХҮДӨӨГЭЙ СПОРТИВНА К

Татарай АССР-эй «Спартак» колхоздо сабантуй гэжэ заншалга һайндэр жэл бүри үбэлэй сагта үнгэргэгдэдэг юм. Ойро дүтын бүхы тосхонуудай түлөөлэгшэд гэрээндэ хабаададаг. Һайндэрэй спортивна программада национальна барилдаан, санаар урилдалга волейбол, хоккей ооолсодог Национальна барилдаан эгээл һонирхолтойгоор үнгэрдэг заншалтай.

«Спартак» колхоз баян ажахы юм. Эндэ соёлой ба спортивна хүдэлмэриин ехэ бааза байгуулагданхай. Соёлой-спортивна комплексын хоёр дабхар ордон һаяшаг бариг даа юм. Баярай элдэб ёһололнуудай, концерт болон кинофильмнүүдэй актова зал, библиотекэ, хүгжэмэй һургуули, уран һайханай кружогуудай таһалганууд, баскетбол ба волейбол наадаха спортивна зал, барилдаанай болон гимнастикын зал, үшөө хэдэн нэмэл талмай комплексын бүридэлдэ ородог. Һайн дуранай гуримаар хүдэлдэг совет комплексые хүтэлбэрилдэг, бүхы штатна хүдэлмэрилэгшэдэй (уран һайханай хүтэлбэрилэгшэдэй, библиотекарьнуудэй, багшанарай, тренернүүдэй) ажал ябуулгые тааруугаар залан үдаридадаг байна.

Оройдоол хэдэхэн жэлэй саада тээ манай орон дотор хүдөөгэй соёлой-спортивна комплекснууд баригдажа заншаһан юм. Гэбэшье түрүүшын горитой амжалтанууд тухай хэлэжэ болоно. Украинада, Белоруссида, Сибирьтэ, Ураалда энэ хэрэгые бусадһаа уридлан эхилһэн олон мянган һуурин тосхон өөһэдын комплекснуудтай болоод, хүдөөдэхи соёлой ба спортивна ажал ябуулгые эли бодо һэргээгээ гээшэ. Софида үнгэргэгдэһэн «Интерархитектура-83» гэжэ бүхэдэлхэйн конкурсдо Таллиндахи соёлой спортивна к о м п л е к с ы н проектын түлөө эстон архитекторнууд Рейн Карлда ба Рийне Альтмяэдэ Гран при ба алтан медаль барюулагдаа һэн. Концертын томо зал, мүльһэ тогтоодог спортивна арена, яхтанууд болон сэнгэлгын судануудаар Балтиин далайда гараха пристань, бассейнтэй сауна бүхэли нэгэ комплексдо холбогдонхой юм. Жэл хүрэхэгүй саг соо 700 мянганһаа дээшэ хүн эндэ орожо гараһан байна. Энэ түб городойхидто һайшаагдажа, дурыень абаһаар буляагаа һэн.

Соёлой-спортивна комплекснууд хүдөөгэй хүн зондо ипангаяа хэрэгтэй гэжэ бодото байдал харуулна. Хүдөө нютагуудта иимэрхүү барилга бодхоохо арга шадал мүнөө дээрээ үгы гээшэ бээз. Тиибэшье Таллиндахи ордон энэ талаар жэшээ боломоор юм.

Хүдөөгэй соёлой-спортивна комплекснууд гансал колхозой гү, али совхозой хүсөөр байгуулагдадаг бэшэ юм. Тэрэнэй барилгада хамжаанай гуримаар хүдөөгэй олохон эмхинүүдэй хабаадахадань болохо.

Һүүлэй табан жэлдэ Омско областьдо клубуудай, хүдөөгэй спорт эрхилхэ барилгануудай тоо хоёрһоо үлүүгээр олошороо гэжэ хэлэлтэй. Тосхон бүхэндэ шахуу спортивна залнууд гү али комплексно талмайханууд, стадионууд, клубууд, соёлой бусад эмхинүүд бии аа6 даа. Тезд тэдэнэр бээз даагаад, ганса чэгээрээ хүдэлдэг байһан. Жэшээлбэл, Омско областьдо үүлтэртэ малай «Москаленский» гэжэ заводто профсоюзай хоёр клуб, спортклуб хүдэлдэг аад, тэдэнэй хүдэлмэриин ашаг үрэнь мэдэгдэдэггүй һэн. Эдэ клубуудай баганууд, хоорондоо холбоогүй байһан дээрэһээнь, иимэ байдал тохёолдожо болоо. Соёлой эмхи зургаануудай нэгэниинь заводто, нүгөөдэнь нютагай Соведтэ хабаатай, харин спортклуб бээз даагаад хүдэлдэг байгаа.

Арадай депутадуудай нютагай Соведэй дэмжэлгээр заводой директор Петр Муба-

АНГУУШАДАЙ АМЖАЛТА

Буркоопсоюзай коопзверопромхозуудай трест 1983 оной ажалай дүнгүүдые гаргаба. Трестын 8 коопзверопромхоз хамтадаа 3 миллион 710 мянган түхэритэй «зөөлэн алта» гүрэндэ тушаажа, ангай арһа бэлдэхэ жэлэйнгээ түсэб 107,2 процент дүүргэбэ. Агнуурида бүхы дээрээ 1395 хүн хабаадажа, үнгэрэгшэ жэлэй олзоборилгын үедэ 82251 хэрмэн, 34203 ондатра, 14137 шандаган, 2149 булган, 1331 һолонго, 120 шоно, 67 шара үнэгэн баригдаа. 3523 хүдүү, һойрнуудай, 29 хандагайн, 166 бугын, 62 зэрлиг орын, 7 бодон гахайн, 179 гүрөөһэнэй, 68 хабаргын, 8 баабгайн болон шандаганай 318 центнер мяхан бэлэдхэгдэһэн байна.

Коопзверопромхозуу д т а агнууриһаа гадна тэжээмэл ангуудые үсхэбэрилгэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ан үсхэбэрилэгшэд 1983 ондо халтар хара үнэгэнэй 3471, песецэй 33313 арһа тушаагаа.

Штатна ангуушад 496,9 центнер алирһа жэмэс, 43,1 центнер һархяаг, 1086,1 центнер хушын һамар, 1548,1 килограмм хуһанай гүлгэ, 3398,1 килограмм алирһанай набшаһа, 525,6 килограмм нохойн хоншоор, 2441,4 килограмм камедь суглуулаа.

1983 ондо агнуури олзоборилгын ажахынуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Витимэй, Баргажанай, Баунтын коопзверопромхозуудай ангуушад һайн дүнгүүдые харуулба.

Яруунын районой Витимэй коопзверопромхозой коллектив 76100 түхэригэй зэрлит ангай арһа бэлэдхэжэ, жэлэйнгээ даабари 253,6 процент дүүргэнхэй. Энэ ажахын ангуушад 21668 хэрмэнэй, 2397 шандаганай арһа, 87 һойрой, 477 хүдүүгэй, 21 бугын, 3 бодон гахайн, 32 гүрөөһэнэй, 1 баабгайн мяха гүрэндэ тушаагаа.

Баргажанай районой коопзверопромхоз 103353 түхэригөөр сэгнэгдэһэн ангай арһа бэлэдхэжэ, 1983 оной түсэб 172,2 процентээр дүүргэбэ. Энэ районой ангуушад 13644 ондатра, 7697 хэрмэ, 3171 шандага, 177 булга, 187 һолонго олзоборилһон байна. 22 бугын, 36 гүрөөһэнэй, 4 баабгайн 32,5 центнер мяхан тушаагдаа.

Баунтын районой коопзверопромхозой ангуушад бэлэдхэлэй пунктда 27633 хэрмэнэй, 5113 шандаганай, 450 булганай, 532 һолонгын, 488 ондатрын арһа асараа. Эдэнэр хододоо һайн шанартай продукци тушаадаг. 105 һойрой, 147 сатаан торхируугай, 1147 хүдүүгэй, 21 хандагайн, 52 гүрөөһэнэй, 6 зэрлиг орын, 1 бодон гахайн, 52 хабаргын 108 центнер мяхан бэлэдхэгдээ.

Февралиин 15-һаа агнууриин хаһа дүүрэхэнь. Ангуушад буунуудаа сэбэрлэжэ, һайса тоһодохо, хабхаануудаа суглуулжа, намар болотор дуһаагүй һарабша доро үлгэхэ. Ангуушадай хэрмэ булганда табиһан занганууудаа буулгаха, хабшадаг оньһые сулуулха, шандаганда зүүһэн урьхануудаа абаха хэрэгынь үлөө.

М. ГЫЛЫКОВ,
Буркоопсоюзай коопзверопромхозуудай трестын охотовед.

ОЛИМПИАДА—84

МҮРЫСӨӨН ЭРШЭДЭНЭ

САРАЕВО. (ТАСС). Үбэлэй Олимпиин XIV наадануд һаял хада Кошево стадион дээрэ зэгдэһэн шэнгеэр һанагдана. Теэд понедельнигэй үдэшэ 39 комплект медальнуудай 17-ниинь эзэдээ олоһон байгаа. 49 ороной 1500 гаран спортсмен Олимпиадада хабаадана. Спортын үбэлэй арбан зүйлөөр мүрысөөн үнгэргэгдэнэ.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ НААДАНДА —БОЛЗОРҺОО УРИД

Бултанһаа урид, Олимпиин наадануудай эхилхын урда тээ хоккеистнүүд мүрысэжэ эхилээ һэн. Февралиин 19 болотор шанда хүртэхын түлөө мүрысөөгөө үргэлжэлүүлхэ эрхим бэрхэ дүрбэн команда тодоруулагдаба.

Мүрысөөнэй түгэсхэлэй шатада гараха гэһэн түрүүшынгээ зорилгые дүүргэбэбди гэжэ манай суглуулагдамал командын тренер Виктор Тихонов СССР-эй ба ФРГ-гэй хоккеистнүүдэй уулзалгын һүүлээр хэлэбэ. Эндэ манай суглуулагдамал команда 6:1 тоотойгоор шүүгээ.

Дүрбэдэхи нааданай бусад уулзалганууд иимээр дүүрэбэ. Канада — Норвеги—8:1, Югослави — Итали—5:1, Швеци—Польшо—10:1, Чехословаки—Финлянди—7:2, США—Австри—7:3. Түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхим дүрбэнэй тоодо СССР-эй, ЧССР-эй ба Канадын суглуулагдамал команданууд ороо. ФРГ-гэй болон Швециин командануудтэдэниие хүсэхээ болинхой.

Гэбэшье табадахи, түгэсхэлэй наадан шухала удха шанартай байха. Эндэ СССР-эй —Швециин, ЧССР-эй —Канадын команданууд уулзаха.

ШАГНАЛНУУД ЭЛДЭБ АДРЕСУУДААР

Үдэшэ орой болоһон хойно «Зетра» гэжэ спортын ордон соо ул хоорондын олимпийскэ комитедэй президент Хуан Антонио Самаранч Англиин хатаршад Джейн Торвилл болон Кристофер Дин гэгшэдтэ алтан медальнуудые барюулба. Тэдэнэр елүүр дээрэ хатархадаа, гоё һайхан мэргэжэл шадабаритай байһанаа харуулжа, түрүү һуури эзэлһэн байха юм. Манай спортсменүүд Наталья Бестемьянова болон Андрей Букин, Марина Климова, Сергей Пономаренко гэгшэд мүнгэн ба бронзо медальнуудаар шагнагдаба.

...Трибунануудта нэгэшье сулөө һуури байгаагүй. Бронзо медальда х ү р т э х ы н түлөө м ү р ы с ө ө н илангаяа шанга байба. Бэлигтэй бэрхэ американ хатаршад Джуд Бламберг — Макл Зайберг гэгшэдтэй хамта манай ороной түлөөлэгшэд Климова—Пономаренко хоёр бронзо медальда хүртэхын түлөө эршэтэйгээр тэмсэхэ ушартай болобо. Урда тээнь газаа далайн саанахи фигуристнууд түрүүлжэ ябаа.

Москвагай залуу фигуристнууд (Марина 17-той Сергей 23-тай) Кальманай хүгжэм доро композицияа нэгэ жэгдээр гүйсэдхэжэ гараһан байна. Энэ хадаа Олимпиадада түрүүшынхеэ хабаадаһан спортсменүүдэй ехэ амжалта гээшэ.

Манай дуэт Бестемьянова—Букин гэгшэд сугларгашадай нэрьемэ альга ташалга доро хатарба. Удаань дэлхэйн гурба дахин чемпионууд елүүр дээрэ гараа. Тэдэнэй Равелиин «болероое» гүйсэдхэхэдэнь, мэргэжэлтэд элдэб янзын сэгнэлтэ үгэдэг юм. Гэбэшье фигурна халтиралгада дуратайшуулай анхарал заатагүй татадаг. Уян нугархайгаар, гоё һайханаар хатарһанайнь түлөө юһэн судьянар бултадаа эгээл дээдын сэгнэлтэ табиба —6.0. Ноттингем хотын спортсменүүд Оттавада болохо дэлхэйн чемпионадта хабаадаһанайнгаа һүүлээр һайн дуранай спорттой хахасаха хүсэлэнтэй.

Манай хатаршад урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэбэ гэжэ энэ зүйлөөр түрүүшын олимпийскэ чемпион Александр Горшков ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. Манай гурбадахи дуэт Ольга Воложинская, Александр Свинин — долоодохи һууурида гараа.

ЭЗЭДЭЙ ТҮРҮҮШЫН МЕДАЛЬ

Словениин Нова-Горица хотын 21-тэй студент Юре Франко Үбэлэй Олимпиин XIV наада эмхидхэгшэдтэ түрүүшын шагнал асарба. Тэрэ ехэ слаломдо мүрысэхэдөө, Швейцариин бэрхэ атлет Макс Юлендэ 0,23 секундаар гартажа, мүнгэн медаляар шагнагдаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ «Темпо» гэжэ спортивна журналай тусхай олимпийскэ номер барлагдан гараба. Тэрэнэй нюур талын хабтаһан дээрэ Франкын дүрэ зураг, Швециин суута спортсмен Ингемар Стенмаркын хэлэһэн үгэнүүд бии: «Юре Франко илажа гараха аргатай гэжэ һананаб. Юрэдөөл, тэрэ Сараевада ехэ амжалта түйлахаа байха».

Мүнгэн медаляар шагнагдаһан энэ спортсмен гэр булынгөө ёһо заншалые үргэлжэлүүлбэ: тэрэнэй эсэгэ трамплинһаа һүрэлгөөр Югославиин суглуулагдамал командада ородог байһан. Юре һурагша байхадаа хадаһаа санаар һолжоролгын спорт эрхилжэ захалаа һэн. Удаань тэрэ уласхоорондын ехэ, ехэ мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ хабаадаһан намтартай. Лейк-Плэсидтэ тэрэ 12-дохи һуури эзэлээ һэн. Һүүлэй жэлнүүдтэ урагшаа ехэ алхам хээ.

Энэ хадаа намда айхабтар ехэ нэрэ хүндэ, шагнал болоно, гэбэшье тэрэ һүүлшын шагнал хайра бэшэ аабза гэжэ Франко хэлэбэ.

ХАГСУУ ҺАЛХИ ХАХА ЭСХЭН...

Мянган метрэй урилдаанда мүнгэн медаляар шагнагдаһан Сергей Хлебников урэ дүнгөөрөө сэдьхэлээ ханабагүй. Сэхыень хэлэхэдэ, энэнь тэрэнэй түрүүшын олимпийскэ шагнал болоно.

Үшөө хурдан түргөөр гүйхэ хэрэгтэй байгаа. Канадын бэрхэ конькишан Гаэтано Буше гэгшын елүүр дээрэ гарахые хүлеэбэ. Имагтал тэрэ намайе ахижа гарахадаа болохо гэжэ Сергей ойлгоһон байгаа. Буше —зоримгой бэрхэ спортсмен! Зургаадахи жэлээ уласхоорондын ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ тэмсэжэ байнабди. Эдэ бүхы мүрысөөндэ эршэмтэй, эрхим һайн һорилго бэлэдхэлтэй байһаараа тэрэ ходоодо гайхуулдаг.

25-тай Буше гурбадахи Олимпиададаа хабаадажа байна. Инсбругта — зургаадахи, Лейк-Плэсидтэ хоёрдохи һууурида гараһан байгаа.

Үнэхөөрөөшье, Квебек хотын харахан нюдэтэй энэ хүбүүн алтан медальда хүртэхэ хүсэлэнтэй байһанаа елүүр дээрэ гарамсаараа баталхые оролдоһон байгаа. Урда тээнь урилдаһан Хлебниковэй үрэ дүнгые һайн мэдэхэ болоод байһан дээрэһээ тэрэ графигаа тодорхойлжо үрдиһэн байгаа бшуу. Эгээл тиимэһээ тэрэ годирходоошье аалидангүй, хагсуу һалхи хаха эсхэн урилдажа, алтан медаляар шагнагдаба. Тиигэжэ тэрэнэй үни холын хүсэлэн бэелһэн байна. Норвегиин Кай Арне Энгельстад бронзо медальда хүртэһэн байха юм.

СПОРТ · спорт · СПОРТ · Спорт · СПОРТ

РСФСР-эй ҮБЭЛЭЙ ЧЕМПИОНАТ

Спортын бүлгэмүүд болон клубуудай суглуулагдамал командануудай дунда хүнгэн атлетикээр үбэлэй РСФСР-эй чемпионат хоёр үдэр соо Москвадахи Олимпиин нааданай хоёр дахин чемпион Владимир Куцай нэрэмжэтэ ЦСКА-гай хүнгэн атлетикын —футболой комплекс соо болобо. «Спортын хатанай» 300 гаран түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо Европын үбэлэй чемпионадта бэлдэжэ байһан СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд энэ мүрысөөндэ хабаадаһан байгаа.

ЛВРЗ-гэй спортклубай инструктор спортын мастерта кандидат Ирина Зайцева 400 метрэй урилдаанда хабаадахадаа, 57,5 секунда саг харуулжа, республикын шэнэ рекорд тогтообо. Уласхоорондын классай спортын мастер Надежда Виноградовагай 1981 ондо тогтооһон амжалтаһаа энэнь 0,3 секундаар үлүү һайн байна.

Уласхоорондын классай спортын мастер Татьяна Позднякова «Трудовые резервы» бүлгэмэй нэрэ хүндые хамгаалхадаа, 1500 метрые 4 минута 17 секунда соо гаталба. Зүүн Сибириин технологическа институдай студентка Ольга Козлова 200 метртэ 25,4 секунда саг харуулһан байха юм.

Спортын бүлгэмүүд болон клубай суглуулагдамал командануудай дунда хүнгэн атлетикээр СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үбэлэй мүрысөөн февралиин 17-һоо 19 болотор энэ комплекс дотор үнгэргэгдэхэ юм. Энэ мүрысөөн Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ. Чемпионадай урда тээ совет хүнгэн атледүүдэй бэлэдхэлэй һүүлшын шата болохо байна.

Уласхоорондын классай спортын мастернууд Надежда Виноградова, Татьяна Позднякова, Павел Яковлев, Александр Костецкий гэгшэд РСФСР-эй суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдаха юм. Н. Виноградова — утые харайлгада, Т. Позднякова болон П. Яковлев — 1500 метртэ, харин А. Костецкий 800 метртэ урилдаанда мүрысэхэ.

Б .МИРОМАНОВ.

....Инмэ вратарьтай хадаа айлтагүй.
П. БУРМАКИНАЙ фото.

ЕХЭ ХУБИТА

СССР-эй, Италиин болон Испаниин суглуулагдамал командануудай хоорондо хүнгэн атлетикээр уласхоорондын нүхэд ёһоной мүрысөөн эдэ үдэрнүүдтэ Италиин Милан хотодо болобо.

Энэ нүхэд ёһоной мүрысөөндэ Советскэ Союзай суглуулагдамал команда илалта туйлаба. Нютагаймнай хүбүүн — 2000 метрэй зайда ороной рекордсмен, XXII Олимпиадада хабаадаһан уласхоорондын классай спортын мастер Павел Яковлев энэ амжалтада хубитаяа оруулһан байна.

РСФСР-эй габьяата тренер В. Д. Доминой һурган хүмүүжүүлдэг П. Яковлев 1500 метртэ урилдахадаа, 3 минута 46,4 секунда саг харуулжа, дүрбэдэхи һуури эзэлбэ. Энэнь байгша ондо Буряадай хүнгэн атледүүдэй дундаһаа харуулагдаһан эгээл эрхим үрэ дүн болоно.

Б. ВАСИЛЬЕВ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖ

«Спортлотонуудай» февралиин 11-дэ үнгэргэгдэһэн 6-дахи тираж.

«49-һөө 6-ень тааха»: 9—велоспорт шоссе, 13—хадаһаа санаар һолжоролгын спорт, 21—тамаралга, 31—фехтовани, 37—автоспорт, 41 — самбо барилдаан.

«36-һаа 5-ень тааха»: 2—биатлон, 9—велоспорт шоссе, 12—гимнастика, 30—хүндэ атлетикэ, 35—шайбатай хоккей.

(ТАСС).

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

Спортлотонуудай февралиин 4-дэ үнгэргэгдэһэн 5-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото»: 614.569 билет ороо.

Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (25 карточка) таагшад — 1.609 түхэриг, дүрбэн номер (1165 карточка) тааһан хүнүүд — 47 түхэриг, гурбан номер (22342 карточка) таагшад 4 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 4.125081 билет ороо.

Табан номер (13 карточка) тааһан хүнүүд — 10.000 түхэриг, дүрбэн номер (2.170 карточка) таагшад — 191 түхэриг, гурбан номер (76.948 карточка) тааһан хүнүүд 9 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 5-дахи тиражай шүүбэринүүд февралиин 15-һаа мартын 15 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат 2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34 05, пропаганды —2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-6436, 2-63-36, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-61, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие —2-35-95, отдел объявлений —2-65-54

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ. Н-00333. Заказ № 41.